

EBRE MU A 'LĒTRĒ **Ebre mu a 'lĒtrĒ 'ε ngblo**

Mεε 'la zan 'lĒtrĒ 'lĒε- □dia yaa 'gbu 'tɔ 'ε 'kanlĒ-mεε ni. 'Duŋ- 'yee- 'lĒtrĒ 'lĒε- zan -o mεε 'la 'le 'bhe zan Greki wli 'gbu 'ε dɔ 'elrele, 'bhεε- -e -Waanbhaa' a 'Sεwε 'ε dɔ kplankplan, 'bhe 'pegee -e Zuufu mu a 'toŋ mu 'ε dɔ 'ezin- kplankplan 'gbu. Mεε 'ke mu pe dɔɔ Pɔlu -le 'a zan 'ε 'le, 'bhεε- mεε -bhεεke' 'lĒdo- pe dɔɔ Apolosi -le 'a zan 'ε 'le (KlĒza 18.24-28, 1 KorĒnti 3.5-9; 4.1-2). Mεε 'la zan 'yee- 'lĒtrĒ 'lĒε- □dia, -ya □dia win 'la ma, 'bhe -le dɔɔ 'ke -ya pe -o -yaa -yrenkpa' zii' Zuufu mu 'la □wlaa Zesu Krisi 'yi 'mu ni dɔɔ 'mu dɔ 'egloole 'mu a 'kpaleya 'ε 'yi. -Ya □pia 'mu ni 'ke 'mu -ploola 'mu 'kpale- ma Zesu 'yi, 'bhεε- 'ke 'mu dɔ gbε drεεwoa- Zuufu mu a 'toŋ mu 'ε 'klosikunle ma, 'mu 'laa nu -trɔn 'srɔowolε 'bhe ma. -Amasrɔyi Zesu Krisi mεε goza -za 'yi jan 'la □woa 'bhe -le 'ke wlan 'le.

-O sɔ 'yee- Ebre mu a 'lĒtrĒ 'ε 'yicienle -lĒ plĒ: -A -lĒ □lwa mi 'ε (Ebre 1.4-10.18) 'bhe 'a zrɔn 'bhii- Zesu gbilaan -yiya' laflĒ 'yi -mlĒke' mu 'ε ni. -A gbilaan -yiya' Moizi 'pegee -bhoolaya gwe 'ε ta 'sraka 'lĒna mu -gbεnε mu 'ε ni. -Waanbhaa' -yre 'yi, Zesu -o 'ke 'Sraka 'lĒna mi gbilaan 'le. -Yoo 'bhii- MĒlikizedeki gbĒen-, 'bhe 'la 'yaa- 'ke -bhlenjbe 'pegee 'sraka 'lĒna mi 'le Abraamu a pε 'waati 'ε ba bhe. Zesu 'a 'gbu □naa 'ke 'sraka 'le -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ε ma. 'Bhεε- 'duŋ-, -o -yaa 'sraka mu 'la go 'elwaleta -sɔ, 'mu 'laa -yaa sɔ mεε a -za 'yɔɔ- mu 'ε taliile.

-A -le ple mi 'e 'yi (Ebre 10.19-13.17), 'letre 'leε-zan 'e -yoo zruwla 'zi Ebre mu 'e 'kpee dɔɔ -woo zrubakpala -waa' 'kpaleya 'e 'yi, 'bhii- 'elwaleta mu 'e 'mu 'a □kla gɔnε- 'la gbεen- bhe.

-E -yaa' 'letre 'e 'leyanyre 'e □kla 'ke mεε mu 'pubole 'pegee 'mu 'dumawolele.

-BHOOLAYA DREε 'E GBLAAN -YIYA' 'BHOOLAYA GWE 'E NI

-Jan 'e zisanyre

¹ 'N̄ nεεnε- mu, 'elwaleta -sɔ, -Waanbhaa' -jan -kpaa -a *-lela' janwo mu 'e 'lii, 'bhεε- 'mu -janwoa -kɔɔ' -gbɔɔ mu 'e ni -gloɔn -bebe 'le 'bhe 'pegee gbε 'e 'kpen -gloɔn ma.

² 'Duŋ- -zɔn 'waati mu 'leε- ba, 'woo- 'waati mu 'la -woo 'ke 'waati boolazi mu 'e 'le, 'yee- -Waanbhaa' 'gbu -jan -kpaa -a Gbe 'e 'lii, 'bhεε- 'bhe 'bhe □woa -kɔɔ' mu ni. -E pε 'kpen □kla -a Gbe 'e 'bhεε- gbε zi; 'bhεε- -ya -kpaa pε 'kpen 'wiin-.

³ -Waanbhaa' a 'tɔbhɔleya 'bhile 'e 'kpen -o 'yela- -yi, 'bhεε- 'yele- -Waanbhaa' bhɔɔma kpataakpa 'gbu 'e 'le. -Yaa' 'sɔle- ma jan 'e 'bhe -le 'drunyan ta pε mu 'e 'kpen kun 'elrele. -E yanle bhaaplɛŋ mu a -za 'yɔɔ- mu 'e golele -o ma, 'ke -yoo klε 'weŋ, 'kee- gele- yaale lafle' 'yi laanima -Waanbhaa' 'la 'bhe a -gloɔya' 'e 'kpaale- -o pε 'kpen 'wiin-, 'bhe -din 'tɔbhɔ ma yaayre 'e □nɔɔ.

-Waanbhaa' 'tɔ gblaan □naa Zesu Krisi 'ke 'bhe kan -mleke' mu a pε 'e ta

⁴ 'Bhe 'yi 'tε, -Waanbhaa' 'a □kla 'bhεε- -a Gbe 'e □kla 'egbllaanle 'ke 'bhe -yiya' -mleke' mu 'e ni,

'bhela- -yile 'tobho ma 'to 'la 'bhe gblaana -yiya' -mlεke' mu a pe 'to mu 'ε ni, -Waanbhaa' 'bhεε-
□naa -a ni.

⁵ Wlan 'ε ni, -Waanbhaa' laa peλε -lido' -mlεke' 'kedo- 'kpo ni doo:

«'Bhi -le 'ke 'η Gbe 'ε 'le,
'bhεε- 'mi □kla -zɔn 'e Dε 'le.»

'Bhεε- yaa peλε -mlεke' 'kedo- 'kpo ba za 'yi doo:

«'Mi nu klελε -a Dε 'le,
'Bhεε- 'yee- nu klελε 'mi Gbe 'le.»

⁶ 'Dun- -Waanbhaa' -yaa zan -a Gbe 'la 'bhe -o 'ke -a -ne □lwa 'ε 'le 'bhe 'winboλε 'waati 'la ba, -ya □pia doo:

«-Mlεke' 'tole- -mlεke' 'mu 'kpen 'e 'kpo zen -a -la,
'bhεε- -wa gba.»

⁷ 'Bhεε- 'yee- -Waanbhaa' -jan 'lεε- 'bhεε- □woa -mlεke' mu 'ε ba zayi' doo:

«-Woo 'ke -yaa' winbowo mu 'le, 'bhεε- -woo 'ke -yaa' yewone mu 'le,
-o kan blaale- 'bhii- -ploο 'kangbeyaya gbεen-, 'bhεε-
-o yran 'bhii- 'te nre mu gbεen-.»

⁸ 'Dun- 'yee- -Waanbhaa' 'kela □woa -a Gbe 'ε ba zayi', 'bhe -le -ge doo:

«'Bhi -le 'ke -Waanbhaa' 'le, 'bhεε- 'yaa- -bh-
lengbeyaya 'ε -dan' 'laa -o 'bhe ma -titi.

'E 'yaa- -bhleḡbeyaya 'ε kle -ledɔɔleya -la ma.

⁹ -Za 'ledɔɔle -le so 'e ni, 'bhεε- -za 'yoo- vensi 'e yin 'lii.

'Bhela- -zayile, 'ee! -Waanbhaa', 'yaa- -Waanbhaa' 'ε -yoo 'e makwan-,

'bhεε- -yee' □kpaα 'edanma -yaa' pe 'le,

'bhεε- -yran 'la 'bhe 'e zrukpalaa 'egbenεle -e 'bhe □klaa 'e 'wiin-.

- 'E -za □swa -a ni 'ke 'bhe kan 'e -vin mu 'ε ta.»
 10 'Bheε- -Waanbhaa' pe 'ezin- -a Gbe 'ε ba za 'yi dɔɔ:
 «'Bhi Mεεzan, 'bhi -le 'tre □kla 'kee- san -a zisan' bhla zi 'ε ma,
 'bheε- 'bhi -le lafle' □kla 'e 'gbu 'kɔɔ.
 11 'Bhe pe mu 'ε 'kpen nu 'kanle-;
 'duj- 'bhi nu bole 'e bogbeya do 'ε 'yi.
 'Tre 'pegee lafle' nu -krɔyawole 'bhii- dune- do -krɔyawa gɔne- 'la gbεen-.
 12 'E nu -o gbekpale 'bhii- -o dune- tralape 'ε gbekpa 'eke- 'yi gɔne- 'la gbεen-.
 -O nu -o tabɔɔle 'bhii- mεε 'a ta dune- mu tabɔɔ gɔne- 'la gbεen-:
 'Duj- 'bhi nu bole 'e bogbeya do 'ε 'yi, 'bheε- 'bhi 'laa nu -krɔyawole -titi.»
 13 'Bheε- -Waanbhaa' laa pele- -lido' -mleke' 'ε 'kedo- 'kpo ni dɔɔ:
 «Nu yala- 'η -din 'tɔbhɔ ma yaayre 'ε □nɔɔ -ge,
 'sani- 'η yan 'e 'sɔnnii mu 'ε klelele 'e gaan -la pe 'le.»
 14 'Bheε- -mleke' mu 'ε 'kpen 'laa -o 'ke lii mu 'le bi εε? -Woo -le 'ke -Waanbhaa' a winbɔwo mu 'le, 'ke -o yewo -a ni. Mεε la zan mu -o 'ke go pe mu 'le -za 'yi, -Waanbhaa' -o winbɔ 'bhe zan mu 'ε ta, 'koko- -o ge bhɔ 'bhe zan mu 'ε ba.

2

-Waanbhaa' a mεε goza -gbene -za 'yi

- 1 'Bhela- -zayi', -kɔɔ' wlan ma jan mu 'la 'maa- bhe, -kɔɔ' -o 'kun -kɔɔ' gbe ple 'le; 'koko- -kɔɔ' 'laa nu nile, 'bheε- -kɔɔ' wlan ma zi 'ε to -a nɔɔ-.

² 'Elwaleta -so, -Waanbhaa' -jan mu 'la □kpaā -mlēkē' mu 'ε -lii, 'bhēε- 'ke -woo □woa -koo' -gboo mu 'ε ni, -o -kla 'ke wlan 'le. Mēε 'la zan mu laa 'bhē -jan mu 'ε 'klosikunε, 'bhē 'pegee mēε 'la zan mu -o -bangwa -o -yi, 'mu 'bhēε- wlata -yren 'srōwoa-.

³ -Koo' nu -bhile' -Waanbhaa' a mēε 'krowole 'ε 'yi 'nale, 'ke -koo' -koo' 'yrezigblaanna -yaa' mēε gole -za 'yi -gbenε 'ε ma εε? Mēεzan -Waanbhaa' 'gbu -le 'bhē mēε gole -za 'yi 'ε jan □lwa 'ε □woa; 'bhēε- 'bhē blaana, mēε 'la zan mu Mēεzan Zesu 'weli- 'ε □maa, 'mu 'a -zronna 'bhii- -yoo 'ke wlan 'le kpataakpa.

⁴ -Waanbhaa' 'gbu 'bhē pε □kpaā -waa' pε 'srēya- klele 'ε ba 'kee- mēε 'kpeeleni maza mu 'pegee 'sole- maza mu 'kpen -gloōn klε gbε 'ε 'kpen ma. 'Bhēε- -ya -zronna 'ezin- dōo -o wojan mu 'ε -woo 'ke wlan 'le 'kee- Lii 'Wen 'ε 'bhē a 'sej mu 'ε 'nale -o ni -a 'gbu zru maza 'ε ta.

Bhaaplēj mu go -za 'yi Zesu Krisi -la -srōyi'

⁵ Wlan 'ε ni, 'woo- 'drunyan drēε 'la 'bhē 'nuzape 'zi bhe, -Waanbhaa' laa 'bhē ta -kunliiya 'ε gbekpalε -mlēkē' mu 'koo.

⁶ Drōon' -a yōōndele -o -Waanbhaa' a 'Sēwε 'ε yre do nōo- dōo:

«-Waanbhaa', mēε -o 'ke -mēla -le εε 'bhēε- -a -za dō 'e 'kpee εε?

'Bhēε- bhaaplēj gbε 'ε -yoo 'ke -mēla -le εε? 'Bhēε- 'ya -gblakun' εε?

⁷ 'Ya mazinaa -mlēkē' mu □la 'waati sa ba, 'bhēε- 'e 'tōbhōleya 'pegee gbalaanya □kpaā -a wiinj- 'bhii- -bhlenjgbε do gbēεn-.

⁸ 'Bhēε- 'e pε mu 'kpen 'kpalaa -a gaan -la.»

'Bhεε- 'ke -wa □pia dɔɔ -Waanbhaa' pε 'kpen 'kpalaa -a gaan -la, 'bhε 'yi 'le dɔɔ pε 'kedo- 'kpɔ 'laa -o 'ke -a 'kpaale- laa -o 'bhε 'wiinj-. 'Duŋ- 'waa 'yele- -li 'bhii- -a 'kpaale- -o pε 'kpen 'wiinj-.

⁹ 'O 'kela 'bhε dɔ 'bhε -le dɔɔ -Waanbhaa' Zesu mazinaa -mlεke' mu -la 'waati sa ba, 'kooko- -e ga bhaapleŋ mu 'kpen ni -Waanbhaa' a -lileya 'ε ma. -Ayile -zɔn, -Waanbhaa' 'tɔbhɔleya 'pegee gblaanya -naa -a ni 'bhii- -bhleŋgbe, -e ga -yren 'la □bhla mɔkpen' ni 'bhε -zayi'.

¹⁰ Wlan 'gbu 'ε ni, -Waanbhaa' -kaan mεε 'la zan ba, 'bhεε- -e 'drunyan ta pε 'kpen □kla, 'bhεε- -e 'woo- pε mu 'ε 'kpen □kla mεε 'la zan ni, 'bhε Zesu 'ε; -e -swa -a ni 'bhii- -e 'bhεε- a 'tɔbhɔleya 'ε 'lepa- 'bhε -yren 'la □bhla 'bhε 'le, 'kooko- mεε -bebe sɔ klele- -Waanbhaa' -nε mu 'le, 'bhεε- -o kle -yaa' 'tɔbhɔleya 'ε baan' 'le; -amasɔyi Zesu Krisi -le -o go mi 'le -za 'yi.

¹¹ 'Bhεε- 'duŋ-, Zesu 'la mεε mu kle 'weŋ 'bhεε- -yoo go -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ε 'yi, 'bhε 'pegee mεε 'la zan mu -o 'weŋ, -o 'kpen Dε -o dɔ. 'Bhela- -yile 'bhε 'laa -o 'ke -yrala' Zesu ma 'ke -yoo sii -a nεεnε- mu.

¹² Wlan 'ε ni, 'yee- Zesu 'a □pia -Waanbhaa' ni dɔɔ:

«'E -Waanbhaa', 'yoo- -Waanbhaa' -la -le, 'η nu 'bhε 'pele- 'η nεεnε- mu 'ε ni,

'bhεε- 'η nu 'e 'tɔbhɔle 'ke 'srokpalele mɔkpen' 'yre ma 'ke 'o 'kpen 'klale- -o 'eke- ba 'waati 'la ba.»

¹³ 'Bhεε- -ya □pia 'ezin- dɔɔ:

«'N nu 'η 'yrikpale -Waanbhaa' -la ta.»

'Bhεε- -ya □pia 'ezin- dɔɔ:

«-Waanbhaa' -nε mu 'la mu □naa 'η ni 'mi 'pegee
'mu -le 'eke- 'yi -gε.»

¹⁴ Zesu -nε mu 'la -gwa -za 'yi, 'ke 'mu -o 'ke
bhaaplεη mu 'le bhe, 'bhεla- -yile 'yee- Zesu 'gbu
□kla 'ke bhaaplεη do 'le 'bhii- 'mu gbεεn-. -E
'bhε □kla 'bhε gbεεn- bhe, 'kooko- 'kee- -gaa, -e
sɔ -Setran' 'la ga fangan- -o 'bhε 'kɔɔ, 'bhε 'siele.

¹⁵ 'Bhεε- 'kooko- mεε 'la zan mu -yaa -Setran' a
luya 'yi, 'bhεε- 'ke -o -yaa gbilaan ga -lεε -o -si 'ε
'kpen 'yi, -e 'bhε zan mu 'ε go 'bhε luya 'ε 'yi.

¹⁶ Wlan 'gbu 'ε ni, Zesu 'laa nule bhɔle -mlεkε'
mu ba, 'duη- -e -nwa bhɔle Abraamu 'srε mu -la
ba.

¹⁷ 'Bhεla- -yile, 'bhε □kla -za 'lirele- 'le 'ke -a
'pwele- klε -a nεεnε- mu 'ε 'le gbε 'ε 'kpen ma,
'kooko- -e klε -waa' 'sraka 'lεna mi gbilaan 'la 'ke
'bhε mεε -yrenkla', 'bhεε- 'ke 'bhε 'liiwli- -o do;
'bhεε- 'kee- -Waanbhaa' a ye 'ε wo, 'kooko- -e
-yaa' mεε mu 'ε waa -za 'yɔɔ- mu 'ε -sroma 'yan.

¹⁸ 'Bhε klεgbeya 'ε 'yi, 'yee- 'gbu
-yrenbhlelawoa, 'bhε 'pegee -Setran' 'a
'lekanlawoa -za 'yɔɔ- klele ma, -e nu 'sɔle- bhɔle-
-Setran' -o mεε 'la zan mu -lekan' zii' -za 'yɔɔ-
klele ma 'bhε zan mu 'ε ba.

3

*Zesu Krisi gbilaan -yiya' Izraeli mu a Moizi 'ε
ni*

¹ 'Bhεla- -zayile, 'η nεεnε- mu, -Waanbhaa' 'ka
mu 'la 'siila-, 'bhεε- -e 'ka □kpa'a 'edanma -yaa'
pε 'le, -ka 'ka 'yrekpa Zesu ta doo; 'yele- 'ke
-Waanbhaa' a winbowo mi 'pegee -yaa' *'sraka

'lena mi -kunlii gbilaan 'gbu 'la 'o 'kpale- -o 'bhε
'yi 'bhεε- 'le; 'bhεε- 'o 'yela ba janwo 'zi.

² Wlan 'ε ni, -Waanbhaa' 'yee- Zesu □kpa
-yaa' ye 'ε 'bhεε- 'kaama-; 'bhεε- -a blɔɔle □bwa
'yee- -Waanbhaa' ma 'bhii- Moizi 'a □kla gɔnε- 'la
gbεεn- 'yee- -Waanbhaa' a 'fε 'ε □la mu 'ε 'kpen
'plen-.

³ 'Fεdɔ- 'mi 'ε, -o 'bhεε- -lɛdɔ- -a ma 'ke 'bhε kan
'fε 'ε 'gbu ta. 'Bhε klεgbeya do 'ε 'yi, Zesu a pε
'tɔbhɔleya 'ε gbilaan -yiya' Moizi a pε 'tɔbhɔleya
'ε ni.

⁴ Wlan 'ε ni, bhaaplen -le 'fε 'tɔle- 'fε 'bhε dɔ,
'duŋ- -Waanbhaa' -le pε 'kpen dɔ mi 'le.

⁵ Moizi 'duŋ- zru □bwa do -Waanbhaa' ni 'bhε a
pε mεε mu 'ε 'kpen 'plen-. -E -yaa' 'bhε a yewonε
-la -le, 'kee- 'bhε a -jan mu 'ε 'yikla- mεε mu 'ε
'kɔɔ.

⁶ 'Duŋ-, Krisi zru -o do -Waanbhaa' ni 'bhii- -a
Gbe, 'bhεε- 'yela- 'kpaale- -o pε 'kpen 'wiin- 'bhε
a 'fε 'ε □la. -Kɔɔ' mu -le -yaa' 'fε -zeze 'gbu 'ε
'le, 'bhεε- -kɔɔ' -kɔɔ' kpa -a -yi, 'bhε pegee -kɔɔ'
'yrikpale bo a ta 'ke 'bhε ge 'tenle- -a -leyanyre
ma.

-O -yitrε' 'la □twa -Waanbhaa' a mεε mu 'ε ni

⁷ 'Bhela- -zayile, 'bhii- *Lii 'Wen 'ε -ya pε 'zi
gɔnε- 'la gbεεn- dɔɔ:

«'Ke 'ka -Waanbhaa' -weli' 'ε □maa -zɔn,

⁸ 'ka 'laa 'ka 'trɔn 'yi dɔle 'egɔɔle -a ma,

'bhii- 'ka -gbɔɔ mu 'a □kla gɔnε- 'la gbεεn- 'ke -o
-wlen -Waanbhaa' ma -kpe 'ε ta,

'bhεε- -wa -yre -glinna.

⁹ 'Bhε yre 'ε □nɔɔ, 'ka -gbɔɔ mu 'ε -o 'mi
-Waanbhaa' -bunbwa 'ke -o 'mi -yreglin'.

'Bhεε- 'duŋ-, -woo 'η klεza mu 'ε □ya λεε mia ple ta.

10 'Bhεla- -zayile, 'mi 'η zrupliila -o ma,

'bhεε- 'η pe dɔɔ: <-O 'kpeeledan gbeya mu 'ε ma, -o nile -o 'waati 'ε 'kpen ba;

'bhεε- waa 'an pe zi 'ε dɔle -lido.'>

11 'Bhe 'la gbε -yɔɔ' 'ε 'kɔɔ 'η ma, 'ke 'mi 'gbu 'η 'sienwole -jan 'λεε- ta dɔɔ:

'Mi -yitrε' yre 'kleen 'la □kpa 'edanma -waa' pe 'le, waa nu gele 'bhe □nɔɔ -titi!»

12 'N nεεnε- mu, -ka 'ka 'yrekpa 'ka 'gbu ba 'elrele, 'kooko- 'ke 'bhe yeke- mεε zru -yɔɔ 'laa kle 'ka ba, 'ke yaa kpa -Waanbhaa' 'yi, 'bhεε- 'ke -ya -zanta' dɔ -Waanbhaa' -yre male 'ε ni.

13 Drɔɔn' yi 'oo yi, 'ke 'bhe 'seŋ -o 'ka ni, -ka 'fuudɔ- 'eke- ta do do, 'kooko- 'ka 'kedo- 'kpɔ 'laa 'bhe 'trɔn 'yi dɔ 'eglɔle, 'bhεε- -za 'yɔɔ- 'bhe zan 'ε 'yini-.

14 Wlan 'ε ni, -kɔɔ' mu 'pegee Kriisi 'wlale- -o -za do ma, 'ke -kɔɔ' □bwa 'eglɔle 'kpaleya 'la -kɔɔ' 'a zisaan- 'bhe ma 'bhe ta, 'bhεε- 'ke -kɔɔ' 'a 'leyan- 'bhe ma.

15 'Bhe ya 'ε 'yi, -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sewe 'ε 'yi dɔɔ:

«'Ke 'ka -Waanbhaa' -weli' 'ε □maa -zɔn,

'ka 'laa 'ka 'trɔn 'yi dɔle 'eglɔle -a ma, 'bhii- 'ka -gbɔɔ mu a □kla gɔnε- 'la gbεεn- 'ke -o wlen -Waanbhaa' ma.»

16 'Bhεε- -de mu 'gbu -le -Waanbhaa' -weli' 'ε □maa, 'bhεε- -o -wlenna -a ma εε? 'N bhe, Moizi 'pwela- mεε 'la zan mu 'kpen 'le Ezipu 'kleen 'ε 'yi, 'mu -le 'kele-.

17 'Bhεε- -Waanbhaa' 'a zrupliila -de mu 'gbu -la ma lεε mia plε ta εε? Mεε 'la zan mu -za 'yoo- -kla, 'bhεε- -o -gaa -kpe 'ε ta, 'bhε zan mu -le 'kεle-.

18 'Bhεε- -Waanbhaa' 'a 'sienwoa- mεε mu 'ε -de 'gbu -la ni dɔɔ: «*Waa nu wlale -titi 'kleen 'la 'η 'bhe □kpaā 'edanma -o -yitre' yre 'le 'bhe 'yi bhe εε?*» -Ya 'sienwoa- mεε 'la zan mu -wlenna -a ma -kpe 'ε ta 'mu -la ni.

19 'Bhε klegbeya 'ε 'yi, 'η nεεnε- mu, 'wa 'yaango- dɔɔ -o 'kpalekleya -la ma -Waanbhaa' 'yi, 'bhεε- waa 'solε- wlale- 'bhε -yitre' yre 'kleen 'ε 'yi.

4

1 -Waanbhaa' 'a 'liiwli- 'la □twa -kɔɔ' ni dɔɔ -kɔɔ' nu gele wlale -e -yitre' yre 'la □twa -kɔɔ' 'lεε 'bhε 'yi 'bhε 'yi 'laa gale -li. -Kɔɔ' 'kela 'bhε 'yienkan 'bhε -le 'ke mεε 'kedo- 'kpɔ 'laa bo zizan- 'bhε -yitre' yre 'ε □nɔɔ wlale 'ε 'yi.

2 -Amasɔyi -o -Jan 'Nrale- 'la □woa -kɔɔ' mu ni, -o 'bhεε- yεkε- do 'kpɔ 'ε □woa -kɔɔ -gbɔɔ mu 'ε ni -kpe 'ε ta 'ezin-. -O 'bhε -jan 'ε 'malawoa, 'bhε 'laa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwolε -o ma, -amasɔyi -wa malawoa waa -o 'kpale- -a -yi.

3 -Kɔɔ' mu 'la -kɔɔ' -kɔɔ' 'kpaā- -a -yi, -kɔɔ' □wlaa 'yee- -yitre' yre 'ε □nɔɔ 'bhii- 'yee- -Waanbhaa' 'gbu 'a □pia pe gbeya 'la 'yi dɔɔ:

«*'Mi 'η zru 'la 'pliila- -o ma, 'an □pia -o ni dɔɔ 'mi -o -letwa -yitre' yre 'la ba,*

waa nu wlale 'bhe yre 'ε □nɔɔ -titi!»

'Duη- 'yee- -Waanbhaa' 'bhε -jan 'lεε- □woa 'waati 'la ba 'kee- -yaan gban -yaa' ye mu 'ε 'wolele 'drunyan kle bhla 'ε zi.

⁴ 'Bhεε- -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sεwε 'ε 'yi yre do nɔɔ- dɔɔ: «-Waanbhaa' -yaan -yaa' ye mu 'ε 'wolele 'ke 'bhe 'san 'drunyan 'ε kle 'waati 'ε ma, 'bheε- -ya -yitrela 'bhe -yrekpa' 'srwaple- mi 'ε ma.»

⁵ 'Bhεε- -Waanbhaa' a 'Sεwε 'yi yre -bhεeke' □nɔɔ, -ya □pia 'ezin- dɔɔ: «Waa nu wlale -titi 'mi -o -letwa -yitre' yre 'kleen 'la ba 'bhe □nɔɔ.»

⁶ Mεε 'la zan mu -Jan 'Nrāle- 'ε □lwa □maa, 'bhe zan mu laa 'solε- wlale- 'yee- -yitre' yre 'kleen 'ε 'yi -o 'kpakleya 'ε ma -Waanbhaa' -yi; 'bhela- -yile, mεε -bhεeke' mu sɔ wlale- 'yee- -yitre' yre 'ε □nɔɔ.

⁷ 'Bhela- -zayile, -Waanbhaa' yi -bhεeke' do -dwa 'ezin-; 'bhe -le 'ke «-Zɔn 'le». 'Bhe bla' waati gbɔɔn sa 'kanle-, 'kee- 'yee- -jan do 'kpo 'ε 'kpale 'ezin- -bhle'ngbe Davidi 'lii dɔɔ:

«'Ke 'ka -Waanbhaa' -weli' 'ε □maa -zɔn,

'ka 'laa 'ka 'trɔn 'yi dɔle 'eglwɔle.»

⁸ Wlan 'ε ni, 'kee- kpa bi 'bhii- Zozue -ja 'ke Izraeli mu 'ε 'le 'bhe -Waanbhaa' a -yitre' yre 'ε □nɔɔ, -Waanbhaa' laa -yaa nu yi -bhεeke' do dɔza wole boolazi.

⁹ 'Bhe 'yi 'te, -Waanbhaa' -yaan -yaa' ye 'ε 'wolele, 'bheε- -ya -yitrela -yrekpa' 'srwaple- mi ma gɔne- 'la gbεen-, -e 'bheε- yεke- -yitre' yre □twa gban -yaa' pε mεε mu 'ε 'lεε.

¹⁰ -Amasroyi, 'ke mεε 'la zan -wlaa 'bhe -Waanbhaa' -yitre' yre 'ε □nɔɔ, 'bhe zan 'bhe 'yitre 'bhe a yewole 'ε ma 'bhii- -Waanbhaa' 'bhe 'yitrela gɔne- 'la gbεen- 'bhe a pε yewole 'ε ma.

¹¹ 'Bhela- -zayile, -kɔɔ' dɔ kleen 'ke -kɔɔ' ge wlale 'yee- -yitre' yre 'ε □nɔɔ; -kɔɔ' 'a kle 'ke mεε 'kedo-

'kpɔ 'laa gbaan -kɔɔ' -gbɔɔ mu a 'trɔn 'yi -gloɔya' dɔle 'ε zi, 'bhεε- yaa wla 'yee- -yitrε' yrε 'ε □nɔɔ.

12 Wlan 'ε ni, -Waanbhaa' a -jan 'ε -ya -yrε ma, 'bhεε- fanɔan- -o -a -yi. -A -lε -yiya' -gɔkun' 'lε plε ni. -E wla mεε -yi 'fɔ 'kee- ge 'tɛnlε- -a zru 'ε 'pegee -a nii- 'ε -dan' ma; 'bhε 'pegee -e ge 'tɛnlε- mεε bhεlε' bɔyrε 'ke ma 'pegee -a bhεlε' -bɔn mu 'ε ma. -E bhaaplɛŋ 'kpeejan- mu 'ε 'pegee -a zru -yi jan mu 'ε 'kpen baglin- 'bhεε- -yoo dɔ.

13 Pε 'kedo- 'kpɔ magaanle laa -o -Waanbhaa' 'lεε. Pε 'kpen tapwele -o -a 'lεε kpataakpa. -Kɔɔ' 'kpen nu -kɔɔ' klεza mu 'ε 'kpen -zanta' pelε 'yela- -lε ma.

Zesu -le 'ke 'Sraka 'lεna mi -kunlii gbilaan 'gbu 'ε 'le

14 'Bhεla- -zayi', -kɔɔ' -o 'kpaleya zi 'la ta bhe, -kɔɔ' 'sɛnε gbaanle bo 'bhεε- ta. -Amasrɔyi -kɔɔa' 'sraka 'lεna 'mi -kunlii gbilaan 'ε 'bhε -le 'ke 'yee- Zesu 'le. 'Yele- -ja laflε' ma, 'bhεε- -e -ja yaalε -Waanbhaa' -yrε □la, 'bhεε- 'yele- 'ke -Waanbhaa' Gbe 'ε 'le.

15 -Kɔɔ' 'yren sɔ 'klale -kɔɔa' pε 'sraka 'lεna mi -kunlii gbilaan 'ε ma, 'bhεε- -e bhɔ -kɔɔ' ba -kɔɔa' fanɔankleya 'ε 'yi. -Amasrɔyi -Setran' 'a 'lεkaan- -za 'yɔɔ- -gloɔn 'ε 'kpen 'le, 'bhii- -kɔɔ' mu gbεen-, 'duŋ- yaa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ klεlε -titi.

16 'Bhε ya 'ε 'yi, -kɔɔ' -kɔɔ' 'mabεen- 'tε 'yee- -lileya zan -Waanbhaa' 'ε -yaa' -bhleŋgbe 'yaakpe- 'ε -din -kɔɔ' zrubakpaale 'le. 'Ke 'bhε □kla, -e nu -kɔɔ' 'yrenklalε, 'bhεε- -e -li -kɔɔ' ma -kɔɔ' 'bhɔŋba- 'waati wlan 'ε ba.

ZESU -O -KƆƆA' 'SRAKA 'LENA MI -KUNLIIGBLAAN 'LE

5

*-Waanbhaa' Zesu □kpaā 'bhii- -kƆƆA' 'Sraka
'Lena -Kunliigblaan 'le*

¹ 'Sraka 'lena mi -kunliigblaan 'tɔle- -kunliigblaan 'ke -o 'bhe makun bhaaplenj mu 'ε ba, 'kee- yewo -Waanbhaa' ni bhɔ zayi' bhaaplenj mu ba. -E pε mu 'pegee 'sraka mu go -Waanbhaa' ni -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ε ma.

² -Yaa' bhaaplenya 'ε ma, 'bhe 'pegee -yaa' fangankleya 'ε ma, mεε 'la zan mu laa -Waanbhaa' a -za mu 'ε dɔ, 'bhe 'pegee mεε 'la zan mu -ploola -yaa' zi 'ε ma, 'bhe zan mu 'ε 'yren sɔ 'klale 'yee- 'gbu ma.

³ 'Yee- 'gbu a fangankleya 'ε ma, -e sɔ 'sraka mu gole- -a 'gbu a -za 'yɔɔ- mu 'ε ma, 'bhii- -e 'sraka go -yaa' mεε mu 'ε 'mu a -za 'yɔɔ- mu 'ε ma gɔnε- 'la gbεen- 'ezin-.

⁴ Mεε 'kedo- 'kpɔ 'laa sɔ -a 'gbu 'bhɔle, 'bhεε- -ya pe -a 'gbu ma dɔɔ -yoo 'ke 'sraka 'lena mi -kunliigblaan 'le. -Waanbhaa' -le 'a sii, 'bhεε- -ya kle 'ke 'bhe 'le 'bhii- -e Aaron □kla 'kele- gɔnε- 'la gbεen-.

⁵ 'Bhe klegbeyā do 'ε 'yi 'ezin-, Krisi 'laa -a 'gbu 'bhɔle- 'kee- kle 'Sraka 'lena mi -kunliigblaan 'le. 'Dun- -Waanbhaa' -le 'a □pia -a ma dɔɔ:

«'Yoo- 'η Gbe 'le,

'bhεε- 'mi □kla -zɔn 'e Dε 'le.»

⁶ -Waanbhaa' 'a □pia 'ezin- -yaa' 'Sewe 'ε gbε do 'yi dɔɔ:

«E nu bole 'waati 'ε 'kpen ba 'ke 'Sraka 'lena mi 'le,
 'bhii-Melikizedekia pe klegbeya 'ε gbεεn.»

⁷ Zesu 'yaa- 'drunyan 'lεε- 'yi 'waati 'la ba,
 -ya 'seriwoa -Waanbhaa' ni, 'bhε 'pegee -e 'bhε
 'sromabwa 'kee- -gbekan' 'egloole, 'kee- wisi,
 'kooko- 'ke 'bhε sɔ -a gole ga -yren 'yi. 'Bhεε-
 -Waanbhaa' -yaa' 'seri 'ε 'lεkwan- -a ηgblo 'kpaaleya
 ma -Waanbhaa' -la.

⁸ 'Ali- -e -yaa' 'ke -Waanbhaa' Gbe 'la 'le bhe,
 -e 'taawole -Waanbhaa' -weli' ta 'ε -daanna 'yee-
 -yren mu 'ε 'bhlelele.

⁹ 'Bhε klegbeya 'ε 'yi, -ya -zronna mεε mu 'ε ni
 'bhii- -e □kla mεε -lεsɔlele. 'Bhεε- -e □kla mεε 'la
 zan mu 'kpen 'a 'weli- 'ε 'klosikun, 'mu 'kpen go
 mi 'le -za 'yi. -Yaa' pe mεε gole -za 'yi 'ε -dan' 'laa
 -o 'bhε ma -titi.

¹⁰ -Waanbhaa' 'a □pia -a ma dɔɔ -yoo 'ke 'sraka
 'lena mi -kunlii gbilaan 'le, 'bhii- Melikizedeki a
 pe kle gbeya 'ε gbεεn-.

*-Kɔɔ' 'laa 'ploole- -kɔɔ' 'kpale- ma -Waanbhaa'
 'yi*

¹¹ 'N nεεnε- mu, -jan -bebe -o 'η zi 'ke 'η 'bhε
 wo 'ka ni 'yee -za 'lεε- ba za 'yi. 'Dun- 'naa sɔ -a
 baan' -yipele 'ka ni, -amasroyi 'kaa- -za 'yimale
 la.

¹² Wlan 'ε ni, -a nɔɔ- □mwa gban 'ka 'yaa- sɔ
 klele- bi mεε daan mu 'le 'ka -za mu 'la -daanna
 'mu ma. 'Dun- 'ali- -zɔn, 'ka maza -o -li 'ke -o 'ka
 daan gbε dreεwo 'ke mεε -za □lwa mu 'la daan
 -Waanbhaa' a -jan 'ε 'yi 'mu -la -le 'ezin- εε? 'Ka
 maza -o -yɔn 'mile- ma -li 'bhii- -nε 'yientenne
 mu gbεεn-, 'ka 'laa- zi 'bhii- 'ka pebhle -gloɔ bhle
 εε?

¹³ Wlan 'ε ni, 'ke mεε 'la zan a pele -danj' -le 'ke 'nɔnɔ 'mile- 'le, 'bhe zan -o -li 'ke -ne 'yientenne do -la -le. 'Bheε- -a -yre bakanle laa -o 'kee- -za 'ledɔɔle 'pegee -za 'yɔɔ- go 'eke- 'yi.

¹⁴ 'Bheε- 'duŋ-, pebhle -glɔɔ -o 'ke mεε -yre bakanle mu a pe -la -le, 'mu 'la 'mu daanle -o -za mu baglinlele, 'bheε- -o sɔ -za 'wlan 'pegee -za 'yɔɔ- gole- 'eke- 'yi.

6

¹ 'Bhela- -yile, -kɔɔ' Krisi a -za □lwa mu 'la -daanna, -kɔɔ' 'laa bole 'mu ta, -kɔɔ' -yaa' -za mu 'ε baan' daan 'ke -kɔɔa' zɔn 'bhe ma 'bhii- -kɔɔ' 'yre bakanle -o Krisi a pe zi 'ε ta. 'Waa- zi 'bhii- 'o bo gbε drεεwo 'yee- Krisi a -za □lwa mu 'ε ta, 'bhe mu -le 'bhii-: 'ploole kleza -yɔɔ' mu 'ε ma, 'bheε- 'e zru niinale -Waanbhaa' ba 'ke 'yee kpa -a -yi oo,

² mεε wiɪŋfeza -glɔɔn mu 'ε ta daangbeyaa oo, gbε 'kpale mεε mu wiɪŋ- 'bheε- 'ke -woɔ 'seriwo -Waanbhaa' ni 'mu ma oo, gbaa mu bwele gale ba za 'bhe 'pegee 'drunyan ta 'kiti 'la -danj' 'laa -o 'bhe ma 'bhe -za.

³ -Kɔɔ' ge -kɔɔ' 'lεε -Waanbhaa' a pe zi 'ε ta! -Kɔɔ' nu 'bheε- -za mu 'ε klele 'ke -Waanbhaa' -dwa -a -la.

⁴ 'Bheε- 'o sɔ -mε pe jan -la wole- mεε 'la mεε 'la zan mu -Waanbhaa' a -jan 'ε 'yima- gbε do -woa, 'bheε- 'duŋ- -o -gwa -yaa' zi 'ε ta bhe 'lεε-? 'Woo- 'la -o -Waanbhaa' a -jan 'ε 'yimaa- bi, 'bheε- -o -dwa bi -Waanbhaa' a -lileya 'ε -la, 'bheε- -o -yaa' Lii 'Wenj 'ε 'srɔɔwoa- bi.

5 'Bhεε- -wa □ya 'bhii- -Waanbhaa' a -jan 'ε lele, 'bhe 'pegee -o -koo' 'λεε 'drunyan 'ε 'bhe 'yi -glōoya' mu 'ε -dwa.

6 'Ke 'bhe zan mu -balaa' 'bhεε- 'ke -o -ploola 'taawole ma -Waanbhaa' a pe zi 'ε ta, 'bhe 'sen 'laa nu kleε -li 'mu ni 'ke -o ploo -waa' -za 'yoo- mu 'ε ma 'bhεε- -woo 'kpa gbε drεεwo Krisi 'yi, 'bhe 'pegee 'ke -woo 'taawogbeya 'ε maboo. -Amasroyi, -e kle 'bhii- -woo -Waanbhaa' Gbe 'ε gbaan gbε drεεwo 'zi 'ezin- -yrigbεεle 'ε ta, 'bhεε- -wa kle mōkpen' 'sonsī ma pe 'le.

7 'Bhe ya 'ε 'yi, 'ke la ban yi 'oo yi 'tre 'la ta, -yi 'ε wla 'yee- 'tre 'ε 'yi, 'bhεε- -a -doo bole kle gbε 'ε 'kpen ma. 'Bhεε- 'bhe kle gbakpa' mu 'ε -nrayiza 'le; -amasroyi -waa' gba la pe mu 'ε bhō 'elrele -a ta, -wa ye 'bhe ma 'bhii- -Waanbhaa' 'yee- 'tre 'ε -dōobwa.

8 'Duŋ- 'ke -bōn 'yoo- 'pegee lere mu drōŋ -le □bhwa 'yee 'tre 'ε ta, yaa -za 'kedo- 'kpō 'yanwo- mεε ma. -Ayile -Waanbhaa' nu 'bhe 'tre 'ε 'danŋanwolε 'bhεε- -e kle 'ke 'kpacie pe 'le.

9 'N 'yiēnii mu, 'ali- 'ke 'woo- -jan -glōo 'wo 'zi 'ka ni 'bhe gbεεn- bhe, 'o 'kpale- -o -a -yi 'bhii- 'ka mu -o zi -lrele' 'la 'bhe sō 'ka gole- -za 'yi 'bhεε- ta.

10 -Waanbhaa' -o -za 'yido- mi 'le. 'Ka 'yelawoa, 'bhe 'pegee -Waanbhaa' a mεε mu 'ε -za -swa 'ka ni gōnε- 'la gbεεn-, 'bhεε- 'ka □bhwa 'mu ba, 'bhe 'pegee 'ka -o bhō 'zi 'mu ba -zōn -li; 'bhe -za mu 'ε 'mu 'laa nu golε -Waanbhaa' 'kpee -titi.

11 'Duŋ- 'o mōo -o -a zi 'bhii- 'ka 'kpen do do -Waanbhaa -a -za mu 'ε -vavade 'bhεε- gbεεn-,

'ke 'a -leyan' -a ma; 'kooko- 'ke 'ka 'yrikpale 'ε 'leso-.

¹² 'Waa -a zi 'bhii- 'ka kle lrwanii- mu 'le. 'Dun- mεε 'la zan mu bole -o 'mu 'kpale- ma Zesu 'yi, 'bhεε- 'ke -wa kle -o zrubakpaa ta, -Waanbhaa' 'bhε 'liiwli- □naa pε 'la 'naza- ta, 'bhεε- 'ke 'bhε zan mu 'bhε pε 'ε 'srɔɔwoa□, -ka 'ka 'kpa 'bhεε- zan mu 'ε ma.

*-Waanbhaa' 'bhε 'liiwli- -naa pε 'la 'naza- ta
Abraamu ni*

¹³ -Waanbhaa' 'bhε 'liiwli- -naa pε 'la ta Abraamu ni, -ya 'sienwoa□ 'bhε ta. Yaa -yaa so -a 'sienwole 'to 'bhεεke ta 'ke 'bhε gbilaan -yiya' -a 'gbu 'to 'ε ni, -amasrɔyi mεε -bhεεke' gbilaan -yi 'laa ya 'yee- 'gbu ni. 'Bhela- -yile -ya 'sienwoa□ -a 'gbu ma.

¹⁴ 'Yee- -Waanbhaa' 'a □pia Abraamu ni dɔɔ: «'Mi 'pegee 'η 'sɔwεε- ta, 'η nu 'e -dɔɔbolε 'ke 'mi 'e 'srε mu 'ε kle 'ebebele gbε 'ε 'kpen ma.»

¹⁵ 'Bhε klegbeya 'ε gbεεn- bhe, Abraamu 'a zrubakpalaa, 'bhεε- -Waanbhaa' 'bhε 'liiwli- -naa -a ni pε 'la 'naza- ta, -e 'bhε 'srɔɔwoa-.

¹⁶ Wlan 'ε ni, mεε mu -o 'sienwo- pε 'la 'to 'yi, 'bhε pε 'ε gbilaan -yiya' 'woo- 'gbu ni. 'Ke -woo 'sienwoa□ pε 'la ta, -wa 'yaango- 'bhεε- ma 'bhii- -o wojan 'ε -yoo 'ke wlan 'le, 'bhεε- waa so zaabɔle -li 'bhε ta.

¹⁷ Mεε 'la zan mu 'cien 'yaa- nu klele -Waanbhaa' 'bhε 'liiwli- □naa pε -lrele' mu 'la ta 'mu 'le, -Waanbhaa' -yaa zi 'bhii- -ya zrɔn 'mu ni kpataakpa 'bhii- yaa -a -liiwli' 'ε mabɔɔ -titi, 'bhela- -yile -ya 'sienwole □kpa 'ezin- -a -liiwli' nale 'ε ta.

18 -Za plɛ 'lɛɛ- waa sɔ 'mu maboole -titi: -liiwli' nale pɛ do ta, 'bhɛ 'pegee 'sienwole. -Waanbhaa' 'a 'liiwli- □naa pɛ 'la ta, 'bhɛ 'pegee 'ke -ya 'sienwoa□ 'bhɛ ta, yaa sɔ bhla pele- -titi 'bhɛ mu 'yi. 'Bhɛ -jan 'ɛ fangando -kɔɔ' mu ta 'egbenɛle, -kɔɔ' mu 'la -kɔɔ' 'ploola- -za 'kpen ma, 'bhɛɛ- 'ke -kɔɔ' 'yrikpale bole -o 'egloole 'yee- -Waanbhaa' 'a 'liiwli- □naa pɛ 'la 'naza- ta -kɔɔ' ni 'bhɛ ta.

19 -Kɔɔ' 'yrikpale 'la -yoo 'bhɛ pɛ 'ɛ ta bhe, 'bhɛ -yrikpaleya 'ɛ 'bhɛ -kɔɔ' mu klɛ 'egloole 'bhii- -batonj' dula- piibhɛ -kpuŋ -gbɛɛ 'ɛ -e -batonj' 'ɛ kun 'egloole gɔnɛ- 'la gbɛɛn- -yi 'ɛ ba. 'Bhɛ yrikpaleya 'ɛ yaa bɛɛn -titi, -yoo 'egloole, 'bhɛɛ- -e bhɔ -kɔɔ' ba. 'Bhɛla- -yile, sɔgbɛ 'la dɔle -o laanima -Waanbhaa' Gba 'Fɛ -Gbɛɛ 'ɛ □la, -e kan 'bhɛɛ- 'yi; 'bhɛɛ- -e ge wlalɛ -Waanbhaa' gbayrɛ 'fɛ 'kpee 'wɛŋ 'ɛ □la.

20 Zesu -ja wlalɛ -kɔɔ' 'lɛɛ 'bhɛɛ- yrɛ 'ɛ □nɔɔ -kɔɔ' mu ni. 'Bhɛɛ- -e □kla 'ke 'sraka 'lɛna mi -kunlii gbilaan 'le 'bhɛ □nɔɔ 'bhii- Melikizedeki -kla -kɔɔ' ni gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. -E nu bole -yaa' -kunliiya 'ɛ 'yi yikpensee ta.

7

Melikizedeki -yaa 'ke -bhɛngbe 'pegee -Waanbhaa' a 'Sraka 'lɛna mi 'le

1 'Yee- Melikizedeki 'yaa- 'ke -bhɛngbe 'le Salɛmu -wa 'ɛ 'yi, 'bhɛ 'pegee -e -yaa 'ezin- 'ke laanima -Waanbhaa' 'la 'bhɛ 'kpaale- -o pɛ 'kpen 'wiinj- 'bhɛ a 'sraka 'lɛna mi 'le. 'Bhɛ 'waati 'ɛ ba, Abraamu -ja gwledanɛ 'klɛɛn 'bhɛɛke mu ta -bhɛngbe mu 'ɛ ba, 'bhɛɛ- -a 'sɛngwa- 'mu 'le. -A da bhla 'ɛ zi 'bhɛ gwledanyrɛ 'ɛ □nɔɔ, 'ke

Melikizedeki gele- -a -lepale 'ke 'bhe 'dumawole 'a ni.

² 'Bhe klele 'te, Abraamu pe mu 'la 'kpen □sia gwledanyre 'e □nɔɔ -e mu 'kpen do do 'ledulayre vu mi 'e □naa 'yee- Melikizedeki ni. Melikizedeki 'yi -le dɔɔ: «-ledɔɔleya -za sɔ -bhleṅgbe 'la ni.» 'Bheε- -e -yaa 'ezin- -bhleṅgbe 'le Salemu -wa 'e ta, 'bhe Salemu 'yi -le dɔɔ: «Boleya -dɔɔ sɔ -bhleṅgbe 'la ni.»

³ Waa de dɔ, 'bheε- waa -a neε dɔ, 'bhe 'pegee waa -a -gbɔɔ mu dɔ. -Waanbhaa' a 'Sewe 'e 'yi yre 'kedo- 'kpo 'laa -a yayre jan 'pegee -a gayre -jan wo. -Yoo 'bhii- -Waanbhaa' Gbe 'e gbεεn-; 'bhe ya 'e 'yi, -yoo 'ke 'sraka 'lena mi 'le 'waati 'e 'kpen ba.

⁴ 'Ka 'laa -a yele 'bhii- 'yee- Melikizedeki -o 'egblaandle εε? -Kɔɔ' -gbɔɔ Abraamu 'pe 'oo pe 'la 'srɔɔwoa- gwledan yre 'e □nɔɔ, -e 'bhe 'mu 'kpen -ledulayre vu mi 'e □naa 'yee- Melikizedeki ni.

⁵ 'Dun- Levi 'srε mu 'e ba, 'ke mu 'la 'yaa- 'ke 'sraka 'lena- mu 'le, 'bheε- Moizi -a pe 'toṅ 'e ta, 'mu 'yaa- pe 'tole- pe 'bhe 'ledulayre vu mi 'e 'kun -o 'gbu neεne- Izraeli mεε mu 'e 'kɔɔ. 'Bheε- 'dun-, -o 'kpen -o 'ke Abraamu 'srε mu -la -le.

⁶ Melikizedeki 'laa -yaa 'ke Levi 'srε 'le, 'dun- Abraamu 'kɔɔpe- 'tole- 'kɔɔpe-, -e 'bhe 'ledulayre vu mi 'e 'srɔɔwoa□, 'bheε- -e Abraamu 'la -Waanbhaa' 'bhe 'liiwli- -naa 'bhe ni -e 'dumawoa 'bhe ni.

⁷ Zaa laa -o 'bhe ta, mεε 'la zan 'dumawo mεε -bheεke' ni, 'bhe zan gbilaan -yiya' 'ke 'bhe kan -e 'dumawoa mεε 'la zan ni 'bhe ta.

⁸ 'Sraka 'lena mu la mεε mu 'e 'kɔɔpe- mu

'ε -ledulayre vu mi 'ε kun, 'mu -o ga pe 'le. 'Dun-, Melikizedeki 'la pe -ledulayre vu mi 'ε □kwan Abraamu 'koo, 'bhe -o 'bhe 'yre ma 'bhii- -Waanbhaa' 'Sewe 'ε -ya □pia gbe 'la gbεen-.

⁹ 'Bhe 'yi bhe, Abraamu 'bhe 'koope- mu 'ε 'ledulayre vu mi 'ε 'nalawoa Melikizedeki ni, -e □kla 'bhii- Levi 'gbu -le -kaan 'yee- Abraamu 'yi 'bheε- -ya 'koope- -ledulayre vu mi 'ε Melikizedeki ni.

¹⁰ 'Yee- Melikizedeki -ja Abraamu 'lepa yre noo- 'waati 'la ba, Levi -yaa Abraamu koo 'yi.

¹¹ -Waanbhaa' 'tonj mu 'ε □naa Izraeli mu 'ε ni 'waati 'la ba, 'bhe 'tonj mu 'ε kli -le -yaa 'ke Levi a pe 'sraka 'lenaleya 'ε 'bheε- 'le. Aaron -yaa 'ke Levi 'sre mu 'ε do -la -le. 'Ke 'bhe 'sraka 'lena mu 'ε 'yaa- so bi mee mu gole- -waa' -za 'yoo- mu 'ε 'yi 'ke -wa -leyan' -a ma, mee maza laa -yaa nu dole -li 'sraka 'lena mi -gloon 'bheεke ma 'ke 'bhe kle 'bhii- Melikizedeki gbεen-, 'bhe 'laa -yaa nu dale Levi a pe -gbaa 'ε 'lii 'bhii- Aaron gbεen-.

¹² 'Bheε- 'ke -o 'sraka 'lena mu 'ε taboola, -o 'tonj 'ε 'bhe taboo 'ezin-.

¹³ 'Bheε- -woo -we 'zi -kooa' Meezan 'la 'le bhe, 'bhe 'laa -yaa 'ke Levi 'sre mu 'ε do 'le. 'Bhe -yaa da -gbaa 'bheεke -la -lii, 'bheε- 'bhe -gbaa 'ε 'lii mee 'kedo- 'kpo 'laa klele 'sraka 'lenale mi -lido'.

¹⁴ Wlan 'gbu 'ε ni, 'wa 'yaango- doo -kooa' pe Meezan Zesu 'ε 'yaa- da Zuda 'si mu 'ε 'mu -la ba; 'dun- Moizi 'sraka 'lena mu 'la ba janwo 'zi, yaa -jan 'kedo- 'kpo 'wolε- Zuda a pe 'si mu 'ε ba za 'yi.

Zesu a pe 'sraka 'lenale 'ε -danj' 'laa -o 'bhe ma

15 Zesu kɛlawoa 'ke 'sraka 'lena mi 'le bhe, 'bhe 'a zɔn 'bhii- -yoo zi 'le 'ke 'sraka 'lenaleya 'ε tabɔɔ, 'bhεε- mεε -bhεεke' do kɛ 'sraka 'lena mi 'le 'bhii- Mɛlikizedeki -a pε kɛgbeya 'ε gbεen- 'ezin- bhe.

16 Yaa kɛlɛ 'ke 'sraka 'lena mi 'le bhaaplɛŋ mu a pε 'toŋ ta za ma; 'duŋ- -a -si 'la -dan' 'laa -o 'bhe ma -titi, 'bhe a pε -glɔɔya' 'ε 'bhεε- ma, 'bhεε- -e -kla 'kele-.

17 -Amasɔyi -a pele -o -Waanbhaa' a 'Sεwε 'ε 'yi dɔɔ: «'E nu bolε 'ke *'sraka 'lena mi 'le yikpen- ta 'bhii- Mɛlikizedeki a pε 'ε gbεen-.»

18 'Bhe kɛgbeya do 'ε 'yi, -o 'toŋ □lwa 'ε 'bhe 'saawoa-, -amasɔyi fangan- 'laa -yaa -li 'bhe 'yi, 'bhεε- 'bhe 'laa -yaa sɔ -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwole mεε ma.

19 *Moizi a *'Toŋ 'ε yaa -za 'kedo- 'kpɔ 'yanwole 'ke -ya -lɛsɔ' a ma. 'Duŋ- -zɔn 'o -yrikpaleya 'la 'srɔɔwoa-, 'bhe mabhaabhɔ -a -lwale' pε 'ε ta, 'bhεε- 'bhe 'srɔyi 'o sɔ 'o mabεenle -Waanbhaa' -din.

20 'Bhεε- 'ezin-, -Waanbhaa' 'gbu 'a 'sienwoa□ kpataakpa 'kaa Zesu nu kɛlɛ 'ke 'sraka 'lena mi 'le yikpen- ta. 'Bhεε- 'duŋ-, mεε -vin mu 'ε 'mu 'laa kɛlɛ 'sraka 'lena mu 'le -Waanbhaa' 'sienwole ma.

21 'Duŋ- Zesu kɛ bhla 'ε zi 'sraka 'lena mi 'le, -Waanbhaa' 'gbu 'bhe 'sienwo ma janwoa- dɔɔ:

«'Mi Mεεzan -Waanbhaa', 'mi 'sienwoa- 'mi 'pegee 'η 'sɔwεε- ta,

'naa nu 'η 'liiwli- 'ε mabɔɔle -titi,

'e nu bolε 'ke 'sraka 'lena mi 'le waati 'ε 'kpen ba.»

22 -Waanbhaa' -bhoolaya drεε 'la -dwa 'yee- 'pegee 'kɔɔ- mu 'plɛŋ-, Zesu Krisi -le 'bhe ta

beli dɔpɛ 'ɛ 'le. 'Bhɛla -yile, 'bhɛ -bhoolaya 'ɛ mabhaabhɔ -a -lwa pɛ 'ɛ ta.

²³ 'Bhɛ trala 'ezin, Moizi a pɛ 'tonj 'waati 'ɛ ba, 'sraka 'lena mu 'ɛ waa -yaa mɔ -waa' 'sraka 'lenaleya 'ɛ 'yi ga 'plii ba. -O -yaa zen do do 'eke-blaan, 'bhɛla- -yile -o 'yaa- 'ebebele.

²⁴ 'Dun-, Zesu 'laa galawo -titi, -e bo -yaa' 'sraka 'lenaleya 'ɛ 'yi 'tanjii 'ke -danj' 'laa klɛ 'bhɛ ma.

²⁵ 'Bhɛla- -yile 'ezin-, 'ke mɛɛ 'la zan mu 'mu mabɛenna -Waanbhaa' -din, Zesu sɔ 'bhɛ zan mu 'ɛ gole -za -yi 'ke -ya -leyan' a ma; -amasroyi -ya -yre ma 'tanjii, 'bhɛɛ- -ya 'seriwo -Waanbhaa' ni -waa' -za ma.

²⁶ Zesu -le 'bhɛ 'sraka 'lena mi -kunlii gbilaan -gloɔn 'la -kɔɔ' maza -yaa 'bhɛ ma 'bhɛ 'le, 'kee-klɛ -kɔɔ' mu 'pegee -Waanbhaa' plɛn- mi 'le. -Amasroyi -yoo 'wenj, -yaa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klɛɛ, 'bhɛɛ- waa -za 'yɔɔ- do 'kpɔ 'yeɛ- -a zi; -Waanbhaa' 'a 'plɛngwa- -za 'yɔɔ- klɛ mu 'ɛ ma, 'bhɛɛ- -e -ja -a 'kpale- 'egboɔnle lafle' 'ɛ -danj' ma.

²⁷ -A maza laa -o 'kee- 'sraka go yi 'oo yi -a 'gbu a -za 'yɔɔ- mu 'ɛ ma 'elwale 'pe, 'bhɛɛ- 'kee- 'sraka -bhɛɛke' mu go mɛɛ -vin mu 'ɛ ma, 'bhii- 'sraka 'lena mu -kunlii gbilaan -vin mu 'ɛ gbɛɛn-. -Ya 'gbu 'nalawoa 'sraka 'le, -e 'bhɛ □kla -leyan' do 'kpɔ, 'bhɛɛ- -e -yaan.

²⁸ Wlan 'gbu 'ɛ ni, Moizi a 'Tonj 'ɛ ta, -o -yaa mɛɛ 'la zan mu klɛ 'ke 'sraka 'lena -kunlii gbilaan mu 'ɛ 'le, 'mu 'yaa- sɔ -za 'yɔɔ- klɛɛ-. 'Dun- -Waanbhaa' 'a 'sienwoa- Moizi a 'tonj 'ɛ 'nale- blaanta, 'kaa -a Gbe 'ɛ 'bhɛ -le klɛ 'ke 'sraka 'lena mi -kunlii gbilaan 'gbu 'ɛ 'le 'waati 'ɛ 'kpen ba; 'bhɛɛ- 'bhɛ 'leswa □ gbe 'ɛ 'kpen ma.

8

Zesu -le -kooa' 'Sraka 'lena mi -kunlii gbilaan 'e 'le

¹ 'O 'yaa- -jan mu 'la 'wo zii', 'ke 'gbu 'la -za -o 'egloole 'bhe -le -ge: 'Sraka 'lena mi -kunlii gbilaan 'lee- 'bhe 'la 'yansi -gloon -o -koo' 'koo. -A yaale -o lafle' 'yi -Waanbhaa' 'la 'ke -dan' 'laa -o -titi 'bhe a gbilaanya 'e ma, 'bhe a -bhlengebe 'yaakpe- 'e -din 'tobho ma yaayre 'e □noo.

² -Yoo' -yaa' 'sraka 'lenale -kunlii gbilaanya ta ye 'e wo zii' -Waanbhaa' gbayre 'wen' 'e 'bhe- □noo; bhaaplen laa 'bhe gbayre 'e dole 'bhe 'gbu 'koo, 'duh- Meezan -Waanbhaa' 'gbu -le 'bhe -dwa.

³ 'Sraka 'lena -kunlii gbilaan 'tole- 'sraka 'lena -kunlii gbilaan -o 'bhe -yalaa' 'bhe yaayre 'e □noo, 'kooko- -e pe mu 'pegee 'sraka mu -la -lena -Waanbhaa' ni. 'Bhe klegbeya do 'e 'yi 'ezin- bhe, -kooa' pe 'sraka 'lena mi -kunlii gbilaan 'e, 'bhe so 'ezin- pe mu 'ke 'nale -Waanbhaa' ni.

⁴ 'Kee- 'kpa bi 'bhii- -e -yaa bi 'tre 'lee- ta -ge 'drunyan 'e 'yi, yaa -yaa nu klele -titi 'ke 'sraka 'lena mi 'le. -Amasoyi 'sraka 'lena mu -o gban -ge, 'bhe- 'mu -le 'sraka mu 'e 'lena- -Waanbhaa' ni Zuufu mu 'e -waa' 'toh mu 'e ta.

⁵ 'Bhe mu -o 'sraka 'lenaleya ye 'la 'wo zii' 'tre ta -ge -Waanbhaa' ni -a gbayre 'wen' 'e □noo, 'bhe -o 'ke -o -za yeke- 'la kle 'zi laanima lafle' 'yi 'bhe- -toomasie 'le. Moizi -yaa zan -Waanbhaa' gbayre 'wen' 'e dole 'waati 'la ba, 'ke -Waanbhaa' 'a 'pele -a ni doo: «'Mi 'η gbayre sokpaa' -gloon 'la -zronna 'e ni vle goon 'e 'wiij-, do klen 'ke 'ya do 'te 'bhe- gbelen-»

⁶ 'Duŋ- -zon, Krisi a pe ye 'ε 'bhe gbłaan -yiya' 'woo- 'sraka 'lena mu -bhεeke' mu 'ε -waa' pe ye 'ε ni. -Amasroyi -bhoolaya dree 'ε ta, 'yele- 'ke -Waanbhaa' 'pegee bhaaplen mu plen- mi 'le. 'Bhe -bhoolaya dree 'ε gbłaan -yiya' -bhoolaya -lwa mi 'ε ni; 'bhεε- -a kli gbaanle -o -Waanbhaa' 'bhe 'liiwli- mu 'la 'naa- 'ke 'mu gbłaan -yiya' -a □lwa mu 'ε ni, 'mu -la ta.

⁷ 'Ke -soŋ' 'laa -yaa bi -bhoolaya □lwa 'ε ma, waa -yaa nu -a taboolε 'ke -bhoolaya dree -bhεeke' 'le 'ezin-.

⁸ 'Duŋ- -Waanbhaa' -za 'yoo- mu 'la □ya -yaa' mee mu 'ε zi, 'bhela- -zayile -e -lale' -saan 'mu ta 'ke -ya pe doo:

«*Mi Meezan pe doo 'bhe yi -o zan bhole,*
'bhεε- 'η nu -bhoolaya dree dole 'mi 'pegee Izraeli
mee mu 'pegee Zuda a mee mu 'ε plen-.

⁹ *Yaa nu klele 'bhii- 'η -bhoolaya 'la -dwa 'mi 'pegee*
-o -gboo mu 'ε plen- 'bhe gbεen-,
'mi -o 'kunlawoa -o gbε ma, 'bhεε- 'η -o 'pwela-
Ezipu 'kleen 'ε 'yi bhe.

'Duŋ- -o -gboo mu 'bhe -bhoolaya 'ε 'yisiela; 'bhela-
-zayile 'mi -o □twa -a noo- 'ezin-.

¹⁰ *'Duŋ- 'mi Meezan -Waanbhaa' pe 'ezin- doo*
'bhe yi mu 'ε 'kanle- blaana, 'mi nu -bhoolaya 'la
dole 'mi 'pegee Izraeli mee mu 'ε 'plen- 'bhe
-le -ge.

'Mi nu 'an 'toŋ mu 'ε 'kpale- -o nii- 'ε 'yi,
'bhεε- -woo -yima', 'bhεε- 'η nu -o yoondele -o zru
mu 'ε 'yi, 'kooko- -woo -klosikun.

'Mi nu klele -waa' -Waanbhaa' 'le, 'bhεε- -o nu
klele 'mi 'an pe mee mu 'le.

11 'Bhe 'waati 'ε ba, mεε 'kedo- 'kpɔ maza 'laa nu dɔle -li 'bhe -vindo' mi, 'pegee 'bhe nεεnε-ma 'ke 'bhe 'a daan dɔɔ:

Dɔ klɛn 'kee Mεεzan -Waanbhaa' dɔ.

-Amasrɔyi 'kee- kpa matrujɛ mu ta oo, 'kee- kpa mεε gbilaan mu ta oo, -o 'kpen nu 'mi dɔle.

12 'Mi nu -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ε 'kpen -sroma 'yanle-, 'bheε- waa -za 'yɔɔ- mu 'ε -za 'laa nu dɔle -li 'η 'kpee.»

13 -A pele 'ε -bhoolaya drεε, 'bhe 'yi -le dɔɔ -a -lwa mi 'ε 'bhe □kla 'egwele. 'Bheε- 'ke pε □lwa mi 'ε □kla 'egwele, 'bhe kle -a 'truɲwo bhla 'ε □bhwa -wa -din.

9

-Bhoolaya gwe 'pegee -Bhoolaya drεε

1 'Ton mu -yaa *-bhoolaya -lwa 'ε 'bhe ta 'ezin-, 'mu 'yaa- -Waanbhaa' gba gbeya 'pegee -yaa' 'trε ta -gε gbayrε 'ε ma 'ton mu -la -le.

2 Bhaaplɛɲ mu -Waanbhaa' gbayrε do -dwa, 'bhe 'yaa- 'ke sɔkpaɔ' do 'le. 'Bhe sɔkpaɔ' 'ε □la 'ε 'yiciɛnle -yaa 'kpee plε: -o -yaa -a 'kpee -lwa mi 'ε sii yrε 'wɛɲ. -Fitran gbɔ 'ε 'pegee -tabali 'ε 'yaa- 'bheε - □nɔɔ. -O 'bluu mu 'la -gwa 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni, 'mu 'kpaale- -yaa' 'bheε- -tabali 'ε ta.

3 Sɔgbε do dɔle -yaa 'yee- sɔkpaɔ' 'ε 'kpee plε 'ε 'plɛɲ-. -A 'kpee plε mi 'la 'yaa- sɔgbε 'ε -zanta', -o -yaa 'bhe sii yrε 'wɛɲ 'pɛɲpɛɲ.

4 Ansansi 'kpacieyrε do -yaa 'yee- yrε 'wɛɲ 'pɛɲpɛɲ 'ε □nɔɔ. -Can 'yi 'kpale- -yaa 'yee ansansi 'kpacieyrε 'ε ma. 'Bheε- -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛɲ mu plɛɲ- -bhoolaya dɔ 'kesu 'ε

'yaa- 'yee- yre 'wenj 'penpenj 'e □nɔɔ 'ezin-. -Can 'yi 'kpale- -yaa 'bhe 'kesu 'e ma 'ezin- yrekpen- □nɔɔ. -Can gbɔ do -yaa 'yee- 'kesu 'e 'yi; 'bheε- pɛbhle 'la □daa lafle' 'yi, 'ke -o -yaa 'bhe sii mani, 'bhe 'ke 'yaa- 'yee- 'kesu 'e 'yi. Aaron a 'beni 'la 'plɔn □bhwa, 'bheε- 'ke 'bhe 'bhe -bi □kla, 'bhe 'pegee -Waanbhaa' a -bhoolaya dɔ ma -jan mu 'e 'sɛwɛwɔle -yaa vlɛ 'peene mu 'la 'ta, 'mu 'kpen 'yaa- 'yee- 'kesu 'e 'yi.

⁵ -Mlɛkɛ' 'tɔbhɔle plɛ 'la -o 'mu sii Seruben, 'mu -yrine' plɛ 'kpale- -yaa 'yee- 'kesu 'e trala, 'mu -le -yaa -a zrɔn 'bhii- -Waanbhaa' -yaa 'yee- yre 'e □nɔɔ. -O -yaa -za 'yɔɔ- mu ma 'sraka mu 'e go 'yre 'la □nɔɔ, 'woo- -mlɛkɛ' 'e -o gbɛnronj- mu 'e lii -yaa kla 'bhe yre ba -yre ta. 'Duɔj- 'waa nu dɔle 'bhe -jan mu 'e 'kpen 'pɛɛnpɛɛndɛle ma do do 'saanibhe.

⁶ Pɛ mu 'e 'kpen 'kpale- -yaa 'bhe gbɛɛn- bhe; yi 'oo yi, 'sraka 'lena mu 'e 'yaa- wla 'yee- sɔkpaa' 'kpee □lwa mi 'e □la, 'bheε- -o -yaa waa 'sraka 'lenale ye 'e wo.

⁷ 'Duɔj- 'sraka 'lena mi -kunlii gbalaan 'e 'bhe do -kplɛn 'kpɔ -le -yaa wla -glɔɔn do lɛɛ do -a 'kpee plɛ mi 'e □nɔɔ. 'Kee- -yaa ge 'zi wlale 'bhe □nɔɔ, -e -yaa 'sraka go wi yiɛn 'e si, 'bheε- -e ge 'sraka gole 'bhe 'le -Waanbhaa' ni -a 'gbu a pɛ -za 'yɔɔ- mu 'e ma 'pe, 'bhe 'pegee -yaa' mɛɛ mu 'mu a -za -yɔɔ' mu 'e ma 'ezin-.

⁸ 'Bhe klɛgbɛya do 'e 'yi, -Waanbhaa' Lii 'Wenj 'e 'yaa- zrɔn 'zi bhaaplenj mu ni dɔɔ -Waanbhaa' gba sɔkpaa' 'e 'kpee plɛ mi 'la 'yaa- 'ewenle 'penpenj waa -yaa sɔ 'bhe 'liigole mɔkpen' ni, 'ke -Waanbhaa' gba sɔkpaa' □lwa mi 'e 'bhe -o -li -a

nɔɔ- ye.

⁹ 'Bhɛ -za mu 'la bhe, 'mu -yaa 'ke -zɔn za mu 'ɛ ma -tɔɔmasie 'le. 'Bhɛ 'yi -le dɔɔ wi 'sraka mu 'ɛ 'pegee 'sraka gɔpɛ -bhɛɛke' mu 'ɛ, 'mu laa sɔ 'bhɛ 'sraka 'ɛ go mi 'ɛ zru 'ɛ klɛle- 'elrele 'ke -ya -lɛsɔ'.

¹⁰ 'Bhɛ 'sraka gɔpɛ mu 'ɛ 'ke mu 'yaa- 'ke pɛbhle mu 'le, 'bhɛɛ- -a 'ke mu -yaa 'ke -wɛɛn mu 'le; 'bhɛɛ- -a 'ke mu -yaa bhaaplɛɲ mu 'fleeza- mu 'la gole -yaa 'eke- ma 'seri ta za 'yi 'mu 'le. -O ɔbwa 'bhɛɛ- 'toɲ mu 'ɛ 'yi za klɛle ma 'ke 'bhɛ nu 'tɛnlɛ- -za mu 'ɛ 'kpen 'niinale ma -Waanbhaa' 'kɔɔ.

¹¹ 'Duɲ- Kriɛ ɔnwa, 'bhɛɛ- -e ɔkla 'ke 'sraka 'lɛna mi -kunlii gbalaan 'le -Waanbhaa' pɛ -lrele' mu 'la ɔtwa -kɔɔ' ni 'mu ta. -E ɔwlaa sɔkpaa' 'la 'bhɛ ɔla, 'bhɛ -o 'egbalaanle, 'bhɛ 'lreleya 'ɛ -lɛsɔle -yiya' -Waanbhaa' gba sɔkpaa' ɔlwa mi 'ɛ ni. Bhaaplɛɲ mu laa 'bhɛ sɔkpaa' 'ɛ dɔlɛ, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa -o 'ke 'trɛ ta -gɛ 'drunyan 'lɛɛ- 'bhɛ a pɛ 'le.

¹² Kriɛ ɔwlaa yrɛ 'wɛɲ 'pɛɲpɛɲ 'ɛ ɔnɔɔ -gloɔn do 'kpɔ, 'bhɛɛ- -a -dangwa 'bhɛ ta. 'Duɲ- yaa wlalɛ 'bhɛ ɔnɔɔ 'ke bhoo gwɛn mu yien 'pegee drinɛ- mu yien 'le. -Ya 'gbu yien 'ɛ ɔnaa, 'bhɛɛ- -e -kɔɔ' -gwa -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ɛ 'yi 'fɛɲfɛɲ yikpɛnsɛɛ ta.

¹³ Mɛɛ 'la zan mu 'kpee 'trinɔɔle -yaa -waa' 'sinii ta za 'ɛ ma, -o -yaa 'bhɛ zan mu 'kpee 'flee 'ke bhoo gwɛn 'pegee dri gwɛn yien mu -la le, 'bhɛ 'pegee dri da 'la 'ke -o 'bhɛ wi 'ɛ 'kpaciela -o 'bhɛ -yie 'ɛ si, 'bhɛɛ- -o 'bhɛ zan mu 'kpee flee 'bhɛɛ- 'le 'ezin-.

¹⁴ 'Ke -yoo 'bhɛ gbɛɛn- bhe, Kriɛ a pɛ yien

'ε 'lεε-? 'Bhε 'la 'bhε -glɔɔya' 'yiya- pε 'kpen ni bhe. -Waanbhaa' Lii 'Wen 'la -yoo 'waati 'ε 'kpen ba, 'bhε fanɣan- 'ε 'srɔyi, 'yee- Kriɣi 'a 'gbu □naa -Waanbhaa' ni 'ke 'sraka 'le, 'trinɣ bhε do 'kpɔ 'laa -o -yaa pε 'sraka 'ε ma. 'Bhε ya 'ε 'yi, 'yee- Kriɣi yien 'ε nu -kɔɔ' zru mu 'ε 'fleelε- 'kee- -za 'yiflen mu go -o 'yi; 'kooko- -kɔɔ' sɔ -Waanbhaa' 'la -ya -yre ma 'bhε gbale-.

Zesu yien 'ε 'bhε -le 'ke -bhoolaya drεε 'ε ma 'tɔɔmasie 'le

¹⁵ 'Bhεla -yile, -Waanbhaa' -bhoolaya drεε 'la -dwa -a 'gbu 'pegee -kɔɔ' mu plenɣ- bhe, 'bhεε- 'ke -o bhε ta 'sɛwɛdia bhe, 'bhε -bhoolaya 'ε ta, Kriɣi -le -kla 'ke -kɔɔ' mu 'pegee -Waanbhaa' plenɣ- mi 'le. Bhaaplenɣ mu -za 'yɔɔ- mu 'la □kla -o -yaa 'waati 'la ba -bhoolaya □lwa 'ε 'yi, Kriɣi -gaa 'kooko- -e 'mu go 'bhε -za 'yɔɔ- mu 'ε 'yi. 'Bhεla- -yile, -Waanbhaa' mεε 'la zan mu -siila, 'bhεε- -ya -liiwli' □naa -a 'cien 'la 'na zayi' 'mu ni, 'mu sɔ 'bhε 'srɔɔwole; 'bhε pε -lrele' mu 'ε 'mu 'laa sɔ yanle- -titi.

¹⁶ 'Ke mεε do 'sani- -a gale plenɣ-, -e 'sɛwε do □dia -a 'cien 'yiciɛngbɛya 'ε ma, waa sɔ -za 'kɛdo- 'kpɔ klεle- 'ke 'yee- 'sɛwε 'ε 'le 'pe, 'ke 'yee- 'sɛwɛɛ mi 'ε yaa gale -li.

¹⁷ 'Ke 'cien zan 'ε -ya -yre ma -li 'waati 'la ba, -waa sɔ -e 'cien 'yiciɛngbɛya 'sɛwε -la □dia 'bhε bɔle- -klɔsi 'yi. 'Duɣ-, 'kee- -gaa 'waati 'la ba, 'bhεε- -o sɔ 'bhε -jan 'ε bɔle- -klɔsi 'yi 'tε.

¹⁸ 'Bhεla- -yile, -Waanbhaa' -bhoolaya □lwa 'la -dwa 'yee- 'pegee -yaa' mεε mu 'ε 'plenɣ-, waa

'sɔɛ- 'bɛ -bhoolaya 'ɛ 'klɔsikunle, 'fɔ -o wi do -la □dia 'bɛɛ- -o 'bɛ 'yiɛn 'ɛ -klalaa' 'elwale 'pe.

¹⁹ Moizi -yaa' mɛɛ mu 'ɛ 'kɛn 'ɛkpaa- 'eke- ta, 'bɛɛ- -e -Waanbhaa' a 'toŋ mu 'ɛ 'kɛn □woa 'mu ni 'pe 'bhii- -a yɔɔndɛle -o -Waanbhaa' a 'Sɛwɛ 'ɛ 'yi gɔnɛ- 'la gbɛɛn-. 'Bɛ blaɛn, 'kee- drinɛ- 'pegee bhoo gwɛn mu 'ke mu dɛle-; 'bɛɛ- 'kee- 'mu yiɛn 'ɛ 'pegee -yi 'yizaale 'eke- ba. 'Bɛɛ- 'kee- Izɔpu -yri 'laa 'pegee -bhlaa 'ciɛ- 'tɛn 'yɛle 'eke- ma 'bhii- -maannɛ do gbɛɛn-; 'bɛɛ- 'kee- yiɛn 'ɛ 'wianle -yaa' mɛɛ mu 'ɛ 'kɛn 'pegee 'sɛwɛ 'ɛ ta.

²⁰ -E -yaa 'bɛ 'wian zii' -o ta 'waati 'la ba, 'ke -ya peɛ- -o ni dɔɔ: «-Waanbhaa' -bhoolaya 'la -dwa 'yee- 'pegee 'ka mu plɛŋ- bɛ, yiɛn 'ɛɛ- 'bɛ -le 'bɛ zɔn pɛ 'le. -Ka 'taawo 'bɛɛ- -bhoolaya -jan 'ɛ ta.»

²¹ 'Bɛɛ-, 'ke Moizi yiɛn -wianle' 'ezin- -Waanbhaa' gba sɔkpaa' 'ɛ 'pegee -a gba pɛ mu 'ɛ 'kɛn ta.

²² 'Toŋ 'ɛ ta za 'ɛ ma, -o pɛ 'tɔle- pɛ 'bɛ klɛ 'wɛŋ yiɛn -la -le. 'Bɛɛ- -Waanbhaa' laa sɔ -za 'yɔɔ- mu ma -sroma 'yanle -titi 'ke yiɛn 'laa 'klaalɛ- 'pe.

Zesu -le 'ke -za 'yɔɔ mu 'ɛ go 'sraka 'le

²³ -Waanbhaa' gba sɔkpaa' 'ɛ 'pegee -a □la pɛ mu 'ɛ -woo 'ke laflɛ' 'yi pɛ mu 'ɛ 'mu -la ma -tɔɔmasie 'le, 'bɛɛ- -o -yaa sɔ -o klɛle- 'wɛŋ 'bɛɛ- gbɛɛn-. 'Duŋ- -o -yaa sɔ 'woo- laflɛ' 'yi pɛ mu 'ɛ klɛle- 'wɛŋ 'sraka go mu 'la 'le -yoo 'bhii- 'mu mabhaabhɔ 'trɛ ta -gɛ 'sraka mu 'ɛ ta.

²⁴ Krisi 'laa geɛ wlalɛ bhaaplɛŋ -Waanbhaa' gba sɔkpaa' 'la -dwa 'bɛ □la. 'Duŋ- bhaaplɛŋ 'kɛla 'bɛ dɔ, 'bɛ -o 'ke -Waanbhaa' sɔkpaa' -zeze

'gbu 'ε 'bhεε- -tɔɔmasie -la -le. Kriſi -ja wlalε lafle' 'yi, 'bhεε- -e -dulaa' -Waanbhaa' -yre □la, -kɔɔa' -za mu 'ε ta janwo zayi'.

²⁵ Zuufu mu 'ε ba, -waa' 'sraka 'lena mi -kunlii gblaana 'ε wla -gloɔn do -lεε do ta -Waanbhaa' gba 'fε 'kpee 'wenj 'penpenj 'ε □la 'ke wi yiεn -la -le. 'Duŋ- Kriſi 'laa wlalε -a nɔɔ- 'ke -ya 'gbu kle 'ke 'sraka 'le -gloɔn -bebe 'le.

²⁶ 'Ke 'bhε kle bi, -a 'san 'drunyan klele ma, Kriſi -yaa nu -yrenbhlele. 'Saanibhe 'drunyan 'yan bhla 'la □bhwa -wa -din bhe, Kriſi □nwa klele 'sraka 'le -gloɔn do 'kpɔ. -E -nwa -a 'gbu 'nalε- 'ke 'sraka 'le, 'kooko- -e -za 'yɔɔ- klele -yiga'.

²⁷ Bhaaplenj 'oo bhaaplenj, 'bhε -o 'ke ga pε 'le -gloɔn do 'kpɔ. -A gale blaana, 'bhεε- -Waanbhaa' 'a 'kitikan.

²⁸ 'Bhε klegbeya do 'ε 'yi, Kriſi 'a 'gbu □naa 'ke 'sraka 'le -gloɔn do 'kpɔ, 'kooko- -e mεε -bebe go 'mu -a -za 'yɔɔ- mu 'ε 'yi. -E nu nu gbε dreεwolε 'ezin-, 'duŋ- yaa nu nule -za 'yɔɔ- mu go zayi'; mεε 'la zan mu -o -a magben 'zi, -e nu nule 'mu -la gole zayi' -za 'yi.

10

*Zesu a pε 'sraka 'ε 'bhε -le sɔ bhaaplenj klele-
'wenj 'bhεε- -ya -lεsɔ'*

¹ Moizi a 'tonj mu 'ε yaa pε mu 'ε -woo gɔnε- 'la gbεen- kpataakpa 'mu zɔn; 'duŋ- 'bhε mu -o 'ke -Waanbhaa' -za 'wlan mu 'la □twa -kɔɔ' 'lεε, 'mu -la lii 'le. 'Bhela -zayi' bhe, -o 'woo- 'sraka mu 'la go yi 'oo yi 'bhεε- lεε 'oo lεε 'yee- 'tonj mu 'ε ta, mεε 'la zan mu -yaa -Waanbhaa' gba 'bhε gbεen-

bhe, waa 'sələ- 'bhε zan mu 'ε klele- 'wenj -titi 'ke -wa -ləsɔ' -a ma.

² 'Ke 'bhε 'sraka mu 'ε 'yaa sɔ bhaaplɛnj mu klele- 'wenj ganyan- do 'kpɔ, 'bhεε- -e -ləsɔ', bhaaplɛnj mu laa -yaa nu -li -o 'gbu 'yele- 'ke -za 'yɔɔ- kle mu 'le. 'Bhεε- waa -yaa nu 'sraka 'bhεεke gole -li -titi.

³ Wlan 'gbu 'ε ni, bhaaplɛnj mu 'sraka mu 'la go, 'mu -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ε -zadɔ' -o 'kpee lɛɛ 'oo lɛɛ.

⁴ -Amasroyi dri gwlen mu yien 'pegee bhoo gwlen mu yien laa sɔ bhaaplɛnj mu a -za 'yɔɔ- gole- -titi.

⁵ 'Bhela- -zayile, Krisi 'nu bhla 'ε zi 'drunyan 'lɛɛ- 'yi, -ya □pia -Waanbhaa' ni dɔɔ:

«'E zru laa bhɔle wi 'sraka 'pegee pε -bhεεke' 'sraka do 'kpɔ ma;
'duj- 'e 'mi 'flɛ 'ε □kla, 'kooko- 'η 'bhε na 'e ni 'ke 'sraka 'le.

⁶ -O wi 'sraka mu 'la kpacie 'srakagoyrɛ 'ε □nɔɔ, 'bhε 'pegee -o 'sraka mu 'la go -za 'yɔɔ- mu -sroma 'yan pε 'le, 'mu do 'kpɔ 'laa sɔ 'e ni.

⁷ 'Bhεε- 'yi 'an □pia dɔɔ: 'Mi 'gbu -le -gɛ, 'η 'yoo- zan;
a yɔɔndele -o 'η ba -zayi' 'yaa- 'sɛwɛ 'ε 'yi dɔɔ: <'Ŋ 'yoo- zan, 'an -Waanbhaa', 'e zru maza kle zayi'.>»

⁸ Krisi 'gbu 'a □pia -Waanbhaa' ni 'elwale 'pe dɔɔ: «'Yaa -o wi 'sraka 'pegee pε -bhεεke' 'sraka do 'kpɔ zi; 'bhεε- 'e zru laa bhɔ 'sraka 'kpaciele 'pegee -za 'yɔɔ- mu ma -sroma 'yan 'sraka mu do 'kpɔ ma 'ezin-.» 'Bhεε- 'duj-, -o 'bhε 'sraka mu 'ε go 'ton 'ε ta.

9 'Bhe blaán, 'ke Krisi 'a 'pele 'ezin- dɔɔ: «'N' yoo- zan 'e zru maza kleyre nɔɔ-.» 'Bhe klegbeya 'ε 'yi bhe, -Waanbhaa' 'a gbagbeya □lwa 'ε 'bhe 'saawoa-, 'bhεε- -ya tabɔɔla 'ke -a gbagbeya drεε -bhεεke' do 'le.

10 Zesu Krisi -Waanbhaa' zru maza □kla. -Ya 'gbu □naa 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni, -glooɔn do 'kpɔ 'bhεε- -e -yaan. 'Bhe klegbeya 'ε 'yi, -e -kɔɔ' □kla 'wen' 'kee- -kɔɔ' go -kɔɔa' -za 'yɔɔ- mu 'ε 'yi.

11 'Sraka 'lena mi 'tɔle- 'sraka 'lena mi, 'bhe bo 'bhe gaan ta yi 'oo yi 'kee- -yaa' 'sraka lenale ye 'ε wo, 'kee- 'sraka -glooɔn do 'kpɔ 'ε go 'waati -bebe ba. 'Duɲ- 'bhe 'sraka mu 'ε 'mu 'laa -yaa sɔ bhaapleɲ mu a -za 'yɔɔ- mu 'ε gole- -o ma.

12 'Duɲ- Krisi 'sraka do 'kpɔ -la -gwa bhaapleɲ mu a -za 'yɔɔ- mu 'ε ma. 'Bhe 'sraka do 'kpɔ 'ε 'bhe -le -kla yikpen- ta pε 'le 'ke 'bhe 'yi 'laa ga -titi. 'Bhe blaán, -e -ja yaale 'tanji -Waanbhaa' -din 'tɔbhɔ ma yaayre 'ε □nɔɔ lafle' 'yi.

13 -A yaale -o 'bhe □nɔɔ ye, 'sani -Waanbhaa' 'a 'sɔɔnnii mu 'ε kle -a gaan -la pε 'le.

14 'Bhe klegbeya 'ε 'yi, -yaa' pε 'sraka do 'kpɔ 'ε 'srɔyi, mεε 'la zan mu -kla 'wen' 'ke -o go -waa' -za 'yɔɔ- mu 'ε 'yi, -e 'mu □kla 'elrele 'ke -yoo -lεsɔ'. -O nu bole -waa' -lreleya -lεsɔle 'ε 'yi yikpensee ta.

15 *Lii 'Wen' 'ε 'bhεε- do 'kpɔ 'ε -zrɔnna wlan ma kpataakpa. Wlan 'ε ni -ya □pia 'elwale -sɔ dɔɔ:

16 «Mεεzan 'a □pia dɔɔ 'mi nu -bhoolaya 'la dɔle 'mi 'pegee 'woo- mu pleɲ-,

'bhe yi mu 'ε 'kanle- blaán,

'bhe -le -ge: 'Mi nu 'an 'toŋ mu 'ε 'kpale -o zru mu
'ε 'yi;

'bheε- 'η nu -o yɔɔndεε -o nii- 'ε 'yi.»

¹⁷ «-Waa' -za 'yɔɔ- mu 'ε 'pegee -o -yinia yre mu
'la □nɔɔ, 'mu -za 'laa nu dɔle -li 'η 'kpee -titi.»

¹⁸ 'Bheε- 'ke -o -za 'yɔɔ- -sroma -yaan yre 'la □nɔɔ,
-o maza laa -o -li 'sraka gole ma -za 'yɔɔ- mu ma
'bhe 'yre 'ε □nɔɔ.

'KPALEYA 'PEGEE -ZA 'YIKUNLE

-Kɔɔ' -kɔɔ' 'mabeεn- -Waanbhaa' -din -kɔɔa'
'kpaleyā 'ε 'yi

¹⁹ 'Bhe ya 'ε 'yi bhe 'η nεεnε- mu, Zesu yien 'ε
'srɔyi, -kɔɔ' sɔ wlale- yre 'weŋ 'penpen 'ε □nɔɔ
-kɔɔ' mapɔɔnle 'le.

²⁰ -E zibhe drεε -kpalaa' -kɔɔ' ni 'ke 'bhe kan
sɔgbε 'la -Waanbhaa' Gba 'Fε -Gbεnε 'ε 'kpee 'ε
'yicien- 'bhe 'yi. 'Bhe zibhe 'ε 'bhe -le ge -kɔɔ' 'le
-si 'la -daŋ' 'laa -o 'bhe ma 'bhe □nɔɔ. 'Bhe sɔgbε
'ε 'bhe -le 'ke -ya 'gbu 'nalawoa 'ke 'sraka 'le 'bhe
'le.

²¹ 'Yela- 'kpale- -o -Waanbhaa' a 'fε 'ε 'wiin- 'ke
*'sraka 'lεna mi -kunlii gbilaan 'gbu 'ε 'le.

²² 'Bhe ya 'ε 'yi, 'η nεεnε- mu, -kɔɔ' -kɔɔ'
'mabeεn- 'te -Waanbhaa' -din -kɔɔ' zru do 'kpɔ
'le, 'bheε- -kɔɔ' 'kpaleyā 'ε -a -yi 'bhe 'lεsɔle klε;
'ke -kɔɔ' 'kpee 'fleele- 'le, 'bheε- -za 'yɔɔ- gbij laa
kpa -li -kɔɔ' 'nii- 'ε ta, 'ke -kɔɔ' 'flε 'fεle- klε -yaa'
-yi 'fleele- 'penpen 'ε 'le.

²³ -Kɔɔ' 'yri 'la 'kpale- -o -a ta, 'ke -kɔɔ' -o 'bhe
-jan 'ε 'wo zii' bhe, -kɔɔ' dɔ klεn 'ke -kɔɔ' blɔɔle
bo 'bhe ma 'eglɔɔle. -Amasrɔyi -Waanbhaa' 'la

-ya -liiwli' -naa -koo' ni, yaa a -liiwli' 'e maboole -titi.

24 -Koo' 'yakla- bo 'eke- -za 'le, 'kooko- 'ke 'koo- 'fuudo- 'eke- ta 'solekeniya 'le, 'bheε- 'ke -koo' so -za 'wlan klele-.

25 -Koo' 'laa 'ploole- -kooa' 'klankeba 'e ma, 'bhii- mee 'ke mu a kle gone- 'la gbεen-. 'Dun- -koo' 'eke- □lia; -amasroyi -koo' -o Mεεzan Zesu 'nu yi 'e bεenle ye 'zi -koo' -din kpataakpa.

26 'Ke 'koo- □yaan Kriisi a wlan 'ε dolele, 'bheε- 'ke -koo' -za 'yoo- □kla -koo' 'gbu 'yre ma, 'bhe 'sraka 'bheεke 'laa -o -li 'ke 'bhe -koo' 'a -za 'yoo- mu 'ε go -koo' ma.

27 'Kela □bwa -koo' ma 'ezin-, 'bhe -le 'ke -koo' bo -Waanbhaa' a 'kitikan yi 'ε 'pegee 'te 'yranle- 'ε 'magbenle ma -gblaan 'le -koo' 'yi. 'Bhe 'te 'ε 'bhe -le nu -Waanbhaa' -soonni' mu 'ε 'kpen 'kpaciele.

28 'Ke mee 'oo mee 'la zan Moizi a 'Toη 'ε 'yisiela, 'kee- □kla mee ple le oo, 'kee- □kla mee yaga 'le oo, 'ke 'mu -o 'yee- 'toη 'yisiεza 'ε 'srε 'le, -o 'yee- mee 'ε de, 'bheε- -a -yren 'laa kla mee 'kedo- 'kpo ma.

29 'Bheε- 'ke -yoo 'bhe gbεen- bhe, 'ke mee 'la zan -Waanbhaa' Gbe 'ε mavεela 'lεε- εε? 'Bheε- -bhoolaya 'la -yoo -koo' 'pegee -Waanbhaa' plen- 'bhe ma yien 'ε, 'ke 'bhe □yaan mee 'la zan klelele 'wen, 'bheε- 'ke 'bhe zan 'ε 'bhe -za 'ε □kwan 'bhii- bhaama za 'le bhe 'lεε- εε? 'Bheε- Lii 'Wen 'la -Waanbhaa' 'bhe □naa -koo' ni -lileya ma, 'kee- 'bhe -zwanwoa, waa nu -yren -gloon 'ε -dela 'kpalε- 'bhe zan ta εε? -Ka 'ka 'kpeeledan doo, 'bhe -yren 'yoo- nu -yiyale mee 'la zan 'bhe Moizi a 'toη 'ε 'yisiela 'bhe a pe -yren 'ε ni.

³⁰ Wlan 'ε ni, 'wa 'yaango- 'bhii- -Waanbhaa' 'gbu -le 'a □pia dɔɔ: «'Mi -le nu -za 'kpen -zigole.» -Ya □pia 'ezin- dɔɔ: «Mεεzan nu -yaa' mεε mu 'ε 'kitikanle.»

³¹ -Waanbhaa' 'la -ya -yɾε ma, 'ke -yaa' -kpan 'ε -balaa' -kɔɔ' ta 'bhε -o 'ke -gblaan maza -gbεnε 'gbu 'le 'dε!

³² 'Elwale -sɔ, 'ka golawoa -gblo 'yi, 'bhεε- 'ka -Waanbhaa' a 'tebhile 'ε 'srɔlawoa, 'ka -yrenbhla 'ebebele gɔnε- 'la gbεen-, 'bhεε- 'ka 'woo- -yren mu 'ε -yikwan gɔnε- 'la gbεen-, 'bhε -za mu 'ε dɔ 'ka 'kpee.

³³ 'Waati 'ke ba, -o -yaa 'ka -zwanwo', 'bhεε- -o -yaa -yrenkpa' 'ka ta mɔkpen' 'yɾε ma. 'Bhεε- 'waati 'ke ba 'ezin-, -o -yaa -yrenkpa' zii' mεε 'la zan mu ta, 'ka 'yaa- bhɔ 'bhε zan mu 'ε ba 'bhε mu a -yren mu 'ε 'yi.

³⁴ Wlan 'gbu 'ε ni, -o mεε 'la zan mu □bwa -kaso 'yi, 'ka □bhwa 'mu ba. 'Ka -dwa -a □la 'ka zrukpaale 'le 'ke -o 'ka 'kɔɔpε- mu 'ε kun 'ka 'kɔɔ. 'Ka 'bhε □kla, -amasrɔyi 'ka 'yaa- 'yaango- 'bhii- -naflo mu 'la -woo 'ka 'kɔɔ, 'mu mabhaabhɔ 'ka 'kɔɔpε- □lwa mu 'ε ta. -Danj' 'laa -o 'bhε -naflo mu 'ε ma lafle' 'yi.

³⁵ 'Bhela- -yile, 'kpaleya 'la -yoo 'ka 'yi, 'ka 'laa 'ploole- 'bhε ma -titi. -Amasrɔyi -trɔn -gbεnε -o -a ma 'ka 'lεε -Waanbhaa' ba.

³⁶ Wlan 'gbu 'ε ni, 'ka maza -o -yren 'yikunle ma, 'kooko- 'ke 'ka □swa -Waanbhaa' zru maza klele-, -ya -liiwli' □naa pε 'la 'naza- ta, 'ka sɔ 'bhε 'srɔɔwole.

³⁷ -A pele -o -Waanbhaa' 'Sεwε 'ε 'yi dɔɔ:
«-A -vinbwa 'waati sa, 'waati sanε- 'gbu,

*'bhεε- mεε 'la zan -o zan nule 'bhεε- 'bhe nu.
Yaa nu -mole' -li.*

³⁸ 'Ke mεε 'la zan -ledoolle -o 'mi 'yre 'yi, 'bhe zan
'ε nu bole 'bhe 'yre ma 'kpaleya -la ma 'mi
'yi.

'Dun- 'ke -ya plengwa- 'mi ma, 'bhe 'laa nu 'sole-
'mi ni.»

³⁹ Mεε 'la zan mu go zi -lrele' 'ε ta, 'bhεε- -o ge
klele ni pe 'le, 'o moolaa -o 'bhe mεε -gloon mu
'ε 'le. 'O 'kpale- -o -Waanbhaa' 'yi, 'bhεε- 'o mool
-o -bhee zi 'ε 'bhεε- ta.

11

'Kpaleya -o 'ke -mela -le

¹ 'Kpaleya -Waanbhaa' 'yi 'ε 'bhe -o 'ke -mela -le
εε? 'E 'yrikpale -o pe 'la ta, 'yee kpa -a -yi 'bhii- 'e
nu -a 'sroowole, 'bhεε- 'e 'yre 'laa -o pe 'la ma, -e
kle 'e ni 'bhii- 'e 'yre -o -a ma; 'bhe -le 'ke 'kpaleya
'ε 'le.

² 'Yee- 'kpaleya 'lεε- 'yela- ma, 'bhεε- 'elwaleta
mu 'ε ba za □swa -Waanbhaa' ni.

³ 'Kpaleya -la ma, 'bhεε- -koo' 'a 'yaango- 'bhii-
-Waanbhaa' 'drunyan 'yi pe 'kpen □kla -a -liijan'
'ε 'bhe a -glooya' 'bhεε- 'le. 'Bhe klegbeya 'ε 'yi,
-koo' 'yre -o pe mu 'la 'kpen ma 'drunyan 'ε 'yi
-ge, -Waanbhaa' -o □kla pe 'la 'le mεε -yre 'laa
kpa 'bhe ma.

⁴ Abeli a 'kpaleya -la ma, 'bhεε- -e 'sraka 'la
-gwa -Waanbhaa' ni, 'bhe mabhaabwa Kaen a pe
'ε ta. -Yaa' 'kpaleya -la ma, 'bhεε- -Waanbhaa' 'a
□pia -a ma doo mεε -ledoolle, 'bhεε- -Waanbhaa'
-yaa' 'sraka 'ε 'lekwan□. 'Ali- Abeli galawoa bhe

oo, -a 'kpaleya 'ε 'bhε -o -janwo' zii' -li -zɔn 'kɔɔ-
ni.

⁵ Enɔki a 'kpaleya -la ma, 'bhεε- -Waanbhaa' 'a □sia, 'ke 'bhε ge 'kεle- lafle' 'yi laanima, 'bhεε-
-e -gwa gale 'yi. 'Bhεε- mεε 'kedo- 'kpɔ 'laa -a
'yele- 'ezin- -titi. 'Duŋ- -a 'sile- -lεε -Waanbhaa'
'kɔɔ lafle' 'yi, -Waanbhaa' 'a -zrɔnna mɔkpen' ni
'bhii- -a -za □swa 'bhε ni.

⁶ 'Ke 'kpaleya laa -le, mεε 'kedo- 'kpɔ -za 'laa
-yaa sɔ 'sole -Waanbhaa' ni -titi. 'Ke mεε 'la zan
'e 'mabεenna -Waanbhaa' -din, 'bhε zan 'e 'kpa
-a -yi 'pe 'bhii- -Waanbhaa' -o, 'bhεε- 'bhε zan 'e
'kpa -za 'yi 'bhii- 'ke mεε 'la zan mu -a ziglinna
-e 'bhε ma -trɔn na 'mu ni.

⁷ Noe a 'kpaleya -la ma, 'bhεε- -e -batɔŋ' -gbεnε
do -dwa, 'bhεε- 'yee- 'pegee -yaa' 'fa □la mu 'ε
-gwa -za 'yi 'bhε ma. -Waanbhaa' 'a 'kpeelekaan
-za mu 'la 'yaa- zan klεε 'ke waa 'mu 'yele- 'mu
ma; 'bhεε- -ya □kpa -Waanbhaa' -yi. 'Bhεla-
-yile -e -gblaanna -Waanbhaa' -lεε. -Yaa' 'kpaleya
-la ma, 'bhεε- -e 'drunyan ta mεε mu 'ε -waa'
-za 'yɔɔ- mu 'ε tapwela, 'bhεε- -e -Waanbhaa' a
-kpan -balaa' 'mu ta. -Yaa' 'kpaleya -la ma, 'bhεε-
-Waanbhaa' 'a □pia -a ma 'ezin- dɔɔ mεε -lεdɔɔle.

⁸ Abraamu a 'kpaleya ma, -Waanbhaa' 'a 'siila-
woa 'bhεε- -e 'bhε 'weli- 'ε 'klosikwan. Abraamu
-gwa -a 'gbu 'ya 'klεεn 'ε 'yi, 'bhεε- -Waanbhaa'
-yaa zan 'kela 'nale- -a ni -e 'bhε zi 'ε □sia. -E
-gwa -a 'gbu 'ya 'klεεn 'ε 'yi, 'bhεε- -e -ja yre 'la
□nɔɔ, yaa -yaa 'bhε □nɔɔ 'ε dɔ.

⁹ -Yaa' 'kpaleya -la ma, 'bhεε- -Waanbhaa'
'klεεn 'la 'naza- -woa -a ni, -e □nwa yaale 'bhε 'yi
'cie 'le. -E -yaa yi sɔkpa' mu -la □la. -Waanbhaa'

'a 'liiwli- □naa 'yee- 'kleen do 'kpo 'e 'naza- ta Izaki 'pegee Zakobu ni 'ezin-.

10 -Amasroyi Abraamu 'yri 'yaa- -wa -gbene 'e 'bhεε- ta, -wa 'la 'ke 'bhe gaan bole -o 'tre 'yi 'egboonle. 'Bhεε- -Waanbhaa' -le 'bhe -wa 'e dogbeya 'e □pia 'bhεε- -ya -dwa zi.

11 'Kpaleya -la ma 'ezin-, 'bhεε- Sara -ne 'srɔwoa- 'bhe a -neyakleya 'e 'yi. 'Ali- -yaa' looneya 'e 'yi, -Waanbhaa' 'a □kla 'bhεε- -e -ne 'srɔwoa-. -Amasroyi -ya □kpaa -a -yi 'bhii- -Waanbhaa' 'la 'e 'liiwli- □naa -a ni 'bhe nu bole 'bhe 'liiwli- 'e ta.

12 'Bhe ya 'e 'yi, Abraamu, -a nɔɔ- bhe do 'kpo 'e, 'ke -neyale a pe zi 'e zi, 'bhe -gblɔzi' -gaa gban bi, 'bhe 'sre mu □kla 'ebebele 'bhii- mleklenne 'pegee weyi- 'le ma -yrentre' mu gbεen-.

13 'Bhe mεε mu la bhe, 'mu 'kpen -gaa -o 'kpalele -Waanbhaa' 'yi, 'bhεε- 'bhe 'bhe 'liiwli- -naa -o ni pe mu 'la 'naza- ta, waa 'mu -srɔwole. 'Dun- -e □kla 'bhii- -o -yrekpaa 'mu ma 'egboonle, 'bhεε- -o 'mu -vavadia. 'Bhεε- -woo 'gbu □kwan 'bhii- 'cie mu 'pegee 'kan mu 'le 'tre 'leε- ta -ge.

14 Mεε 'la zan mu 'bhe -jan -gloɔn 'la bhe 'bhe wo, 'bhe zan mu 'gbu 'a zrɔn 'bhe ma kpataakpa 'bhii- 'mu 'yaa- 'kleen do -la -glin 'zi.

15 -O -gwa 'kleen 'la 'yi, 'kee- 'kpa bi 'bhεε- -lɔ -yaa -o ma, -o -yaa sɔ niinale -o -zanta' 'bhe 'yi 'ezin-.

16 'Dun- 'kleen 'bheεke 'la 'bhe mabhaabhɔ -waa' 'kleen □lwa 'e ta, 'bhe -la -lɔ -o ma; 'bhe 'kleen 'e 'bhe -o lafle' 'yi laanima. 'Bhela- -yile, -o -Waanbhaa' 'siilawo -waa' -Waanbhaa', 'bhe 'laa

-yralado 'yee- -Waanbhaa' 'gbu ma; wlan 'ε ni, 'bhe 'gbu -wa -gbene do -dwa gban -o ni -o -lee.

17 Abraamu a 'kpaleya -la ma, 'bheε- -Waanbhaa' 'a zru 'la -glinna, 'bheε- -e -dwa -a -la 'kee- Izaki na 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni. 'Dun- -Waanbhaa' 'a pia 'yee- Abraamu -la ni 'elwale -so doo 'bhe nu -a 'srε mu kleε 'ebebele. 'Bheε- -e -dwa -a -la 'kee- 'yee- -ne bhe do 'kpo 'ε na 'ke 'sraka 'le -Waanbhaa' ni.

18 -Waanbhaa' 'a pia 'yee- Abraamu 'gbu -la ni doo: «'E 'srε mu 'ε nu dale Izaki -la -yi, 'bheε- 'e 'to nu blole 'mu -la ta.»

19 -A 'kpale- -yaa -a -yi 'bhii- 'ali- 'ke Izaki -gaa, 'bhe 'sej 'yaa- -Waanbhaa' ni 'ke 'bhe 'bhe bwe gale ba. 'Bhela- -yile, -Waanbhaa' 'a gbe 'ε 'niinalawoa -a ma, -yoo 'te 'bhii- 'bhe -gaa, 'bheε- 'bhe -bwela gale ba.

20 Izaki a 'kpaleya -la ma, 'bheε- -e 'dumawoa -a gbe Zakobu 'pegee Ezau ni.

21 Zakobu a 'kpaleya -la ma, 'bheε- -a ga bhla 'ε zi, 'kee- Zozefu 'ne ple 'ε 'kpen 'dumawole. -E -kulaa' -a 'taawo 'beni 'ε ta 'bheε- -e -Waanbhaa' -gbaa.

22 Zozefu a 'kpaleya -la ma, 'bheε- -a ga bhla 'la bhwa -wa -din, Izraeli mu 'ε 'yaa- nu 'pwele- 'waati 'la ba Ezipu 'kleen 'ε 'yi, -e 'bhe 'leejanwoa. 'Bheε- -o -yaa nu -za 'la klele -a bhele' mu 'ε 'le -e 'bhe klegbeya 'ε -zronna -o ni.

23 Moizi de mu a 'kpaleya -la ma, 'bheε- -wa yale, 'ke -wa magaanle mle yaga ta. -Wa pia 'bhii- -e -yaa lele bhe, 'bhela- -yile waa -gblaanle' -bhlengbe 'ε 'bhe 'wojan- 'ε 'kafawole

ma (-amasrɔyi 'bhe 'a ɔpia bi -o Zuufu 'ne 'yientenne mu 'e 'kpen de).

²⁴ *Moizi a 'kpaleya -la ma, 'bheɛ- -e gbaan-ladia, yaa dole -a -la 'ke -wa sii Ezipu mu a -bhleᅅgbe 'lune 'e gbe.

²⁵ -E -dwa -a -la 'ke -o -yrenkpa' 'yee- 'pegee -Waanbhaa' a mɛɛ mu 'e ta 'eke- 'yi, 'sani- -e nu bole -a -yinraza mu klele ma -za 'yoo- 'yi 'waati sa ba.

²⁶ -Ya ɔya 'bhii- -yrenbhlele 'bhii- Mɛɛ -Bhee Mi Krisi gbɛɛn-, 'bhe mabhaabhɔ Ezipu 'kleɛn 'yi -naflo mu 'e 'kpen ta. -Amasrɔyi -a -yre -yaa 'egboonle pe -la ta, -a -yre gbaanle -yaa -Waanbhaa' -yaa nu -a -sra 'la 'nale- 'bheɛ- ta.

²⁷ Moizi a 'kpaleya -la ma, 'bheɛ- -e -gwa Ezipu 'kleɛn 'e 'yi. Yran 'la 'yaa- 'bhe Ezipu -bhleᅅgbe 'e zru ba, yaa gbalaanle 'bhe 'leɛ. -Ya zru ɔtwa gbɛ do zi, 'bhii- -a -yre -yaa -Waanbhaa' 'la waa 'bhe ye -titi 'bhe ma.

²⁸ -A 'kpaleya -la ma 'ezin-, 'bheɛ- -e Paki 'feti -dulaa'. -Ya ɔpia Izraeli mu 'e ni doo -o -bhlaa gwlen bhlonɛ- mu de, 'bheɛ- -woo yien mu 'e kan -waa' 'fe mu 'e 'liikonɔ mu 'e ma; 'kooko- mɛɛ de -mlɛkɛ' 'e 'kan bhla 'e zi, yaa Izraeli mu 'e -o -ne ɔlwa mu 'e de.

²⁹ Izraeli mu 'e -waa' 'kpaleya -la ma, 'bheɛ- -o weyi- 'ten 'e takaan-, 'bheɛ- -o -kaan -a -yi 'bhii- 'ke -o 'taawo zii' 'tre ɔkpa ta. 'Duɔ- Ezipu mɛɛ mu 'e -wa pele doo -o 'bhe 'yansi za 'e klele- 'ke weyi- 'e 'kpale -o 'kpen ta.

³⁰ Izraeli mu 'e -waa' 'kpaleya -la ma 'ezin-, 'bheɛ- -o 'mlinlawoa Zeriko -wa 'e zi -yrekpa' 'srwaple- ta, 'ke 'bhe -wa 'e zi 'fɛgwle- 'e 'klaale.

³¹ Gwlen -glin le Raabu a 'kpaleya -la ma, 'bhεε-
-o 'pegee mεε 'la zan mu -Waanbhaa' a -jan 'ε
'kafawoa 'mu 'laa gale 'eke- 'yi. -Amasroyi Izraeli
mεε 'la zan mu -nwa Kanaa 'kleen 'ε 'klosikunle
gaanyi', -e 'mu □kwan 'elrele.

³² 'Bhεε- 'an pe -li 'nale- 'ezin- εε? 'Waati 'laa
-o 'η 'koo 'ke 'η Zedeon oo, Baraki oo, Samuson
oo, Zεfite oo, Davidi oo, 'bhεε- Samieli 'pegee
-Waanbhaa' -lela' janwo mu -vin mu 'ε waa
-janwo'.

³³ -O 'kpaleya -la ma, 'bhεε- -o 'sengwa- 'ke
-bhlenḡbe 'ke mu 'le, 'bhε 'pegee -o -ledooleya
ma 'taawoa□. -O 'kpaleya -la ma 'ezin-, 'bhεε-
-Waanbhaa' 'bhε 'liiwli- -naa -o ni pε mu 'la 'naza-
ta, -o 'mu -srɔɔwoa. -O 'kpaleya -la ma 'ezin-,
'bhεε- -woo 'ke mu nalawoa -jara mu ni, 'bhεε-
'mu laa 'solε- -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klele- 'mu ni.

³⁴ 'Bhεε- 'yee- 'kpaleya do 'kpɔ 'ε 'yela- ma, -wa
'ke mu -blinna 'tε 'lesonle -yansaan mu 'yi, 'duḡ-
'bhε 'laa -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ klele 'mu ni. 'Bhεε-
-o -yaa zan -o 'ke mu dele 'ke -gokun' mu 'le, 'duḡ-
'mu -swa -bhile' 'mu de mu 'ε 'koo. 'Bhεε- -waa'
fanḡankleya 'ε 'niinaa 'ke -gloo'ya' 'le. -O 'ke mu
□kla 'gwlaan- -gloo mu 'le gwledanyre mu nɔɔ-,
'fo 'kleen 'bhεεke mu -yi gwledan mu 'ε 'kpen
blasaan- -o -leε.

³⁵ Le 'ke mu a 'kpaleya -la ma, 'bhεε- -waa' gbaa
'ke mu -bwela gale ba, 'bhεε- -o 'mu □kpa a -o 'koo.

'Bhεε- 'duḡ- -o -yren 'yɔɔ- -kpa a mεε 'ke mu ta
'bhεε- 'mu -gaa; 'bhεε- waa dole -a -la 'ke -woo go
'bhε -yren 'ε 'yi, 'kooko- 'ke -o -gaa -Waanbhaa' -o
bwe gale ba; 'bhεε- 'bhε -si 'ε 'lrele- -yiya' 'tre ta
pε -si 'leε- ni.

³⁶ -Wa 'ke mu malrɔgwa, 'bhɛɛ- -woo zita
 □zwan 'ke gbanbhle mu 'le. -Wa 'ke mu gbɛ
 tabwa- 'ke kpɛɛ- mu 'le, 'bhɛɛ- -woo □bwa -kaso
 'yi.

³⁷ -Woo 'ke □dia kpoti 'palele 'mu ma. -Woo
 'ke mu takaan- kpu plɛ 'ke -yri takan' -si 'le,
 'bhɛɛ- -wa 'ke mu □dia 'ke -gokun' 'le. -O -yaa
 ge 'kaanlele yrekpen- □nɔɔ, -bhlaa 'fle mu 'pegee
 bhoo 'fle mu 'le -o ta 'bhii- -waa' dunɛ- mu gbɛɛn-
 -Za 'kedo- 'kpɔ 'laa -yaa -o 'kɔɔ, -o -yren 'yɔɔ-
 -kpaa -o ta, 'bhɛɛ- -woo □kwan 'eyɔɔle gbɛ 'ɛ
 'kpen ma.

³⁸ 'Drunyan 'lɛɛ- gaale' laa -yaa -o ba -waa pɛ
 'kpaleya -lrele' 'ɛ ma! -O -kanaa' -kpe mu 'ɛ 'pegee
 vlɛ gɔɔn mu 'ɛ ta; -o -yaa yi vlɛ -gluu mu 'pegee
 'trɛ □la -gluu mu -la zi.

³⁹ 'Bhɛ mɛɛ mu 'la bhe, -o 'kpen ba za
 □swa -Waanbhaa' ni -o 'kpaleya 'ɛ ma; 'dun-
 -Waanbhaa' 'bhɛ 'liiwli- -naa -o ni pɛ mu 'la 'naza-
 ta, waa 'mu -srɔɔwolɛ.

⁴⁰ -Waanbhaa' pɛ 'la □twa -kɔɔ' mu ni, 'bhɛ
 mabhaabhɔ pɛ 'kpen ta. -Waanbhaa' laa -yaa zi
 'bhii- 'woo- mu 'ten -za 'lreleya -lɛsolɛ 'ɛ ma -kɔɔ'
 mu blaɛn.

12

*-Kɔɔ' -yren 'yikun 'bhii- Kriɛi 'a 'yikwan □ gɔnɛ-
 'la gbɛɛn-*

¹ 'N nɛɛɛ- mu, 'woo- mɛɛ 'la zan mu -o -kpaa
 -Waanbhaa' 'yi, -woo -kɔɔ' 'srɛ -zamaa' -gbɛɛn do
 'le, 'bhɛɛ- -o 'mliɛgole -o -kɔɔ' zi. 'Bhɛla- -yile,
 -za 'oo -za 'la 'bhɛ -o -kɔɔ' zru 'ɛ kpinɔɔ 'zi 'bhii-
 'kwe do gbɛɛn-, 'bhɛɛ- 'ke -yoo -kɔɔ' 'yikliɛ- zii',

'bhεε- -koo' 'laa -o 'sole gele- zi -λεε -kooa' 'kpaleya a zi 'ε ta; -koo' 'ploo- 'bhe 'kpen ma, -za 'yoo 'la 'bhe bloo blaale- -koo' ma, -koo' 'ploo- 'dun- 'ezin- 'bhe ma. 'Bhεε- -Waanbhaa' -koo' 'siila- blasanle 'la ma -koo' a 'kpaleya 'ε yi, -koo' -koo' 'niwla 'bhεε- 'yi.

² Zesu -le -kooa' 'kpaleya 'ε kli 'le, 'yela- 'srōyi 'bhεε- -koo' bo -kooa' 'kpaleya 'ε 'yi 'ke -a -λεσο'. 'Bhela- -yile, -koo' 'yre gbaanle bo 'yela- ta. -E gale -yrigbεεle 'ε ta 'bhe 'yikwan□, 'bhe 'la 'bhe -o 'ke -yralado ma gale 'le bhe. -Amasrōyi zrukpa' 'la -o 'bhe □twa -a ni -a -λεε, -a nii- □bwa 'bhεε- ta. 'Bhεε- -zōn, -a yaale -o -Waanbhaa' a -bhleṅgbe 'yaakpe- 'ε -din 'tōbhō ma yaayre 'ε □nōo.

³ -Ka 'ka 'kpeeledan Zesu ma doo: -za 'yoo kle mu -wlenna -a ma, 'bhεε- -o -yrenkpa' -a ta 'eyoole. -E 'bhe -za mu 'ε 'kpen 'yikwan□ gōne- 'la gbēen-, -ka 'ka 'kpeeledan 'bhe ma doo; 'kooko- 'ka 'tre 'laa bhō, 'bhεε- 'ka -gblōzi' ga.

⁴ -Amasrōyi 'ka -o gwle 'la dan 'zi -za 'yoo- 'ε ba bhe, 'ka 'laa 'bhe danle -li 'ke 'bhe ge 'tenle- 'ka gale ma.

⁵ -Waanbhaa' 'ka 'liala- -jan mu 'la 'le 'bhii- -ya -ne mu lia gōne- 'la gbēen-, 'mu □nia gban -gun 'ka 'kpee εε? -E pe doo:

«'Nj gbe, 'ke Mεεzan -yrenkpa' 'e ta, 'e 'krowo zayi', 'yaa 'bhe 'yele- bhaama za 'le.

'Bhεε- 'e 'fuu 'laa gole 'e ta 'kee- -la 'zi 'e ta -za 'ke 'yi.

⁶ -Amasrōyi mεε 'la zan -za so Mεεzan ni, -e 'bhεε- zan 'krowo-.

'Bhεε- -ya -ne 'tole- -ne 'bhεε- zita zōn.»

⁷ Wlan 'ε ni, Mεεzan -o -yren mu 'la 'kpa zii' 'ka ta bhe, -ka -o -yikun', 'bhεε- 'bhe -yren mu 'ε 'mu 'a zrɔn 'bhii- -Waanbhaa' -o 'ka 'kun zii' 'bhii- -a -nε mu -Amasrɔyi -nε 'ε -de 'gbu -le, 'bhεε- -a dε laa -za 'yɔɔ- go -a -kɔɔ -a 'krowolele εε?

⁸ 'Ke yaa 'ka 'krowole 'bhii- -ya kle -a -nε mu 'ε 'kpen ni gɔnε- 'la gbεεn-, 'bhe 'yi -le dɔɔ 'ka 'laa -o 'ke -a -nε -zeze mu 'gbu 'le; 'duɲ- 'ka -o 'ke -naazine mu -la -le.

⁹ -Kɔɔ' 'ya dε mu 'ε 'mu -kɔɔ' 'krowo-, 'bhεε- -kɔɔ' 'mu -lɛdɔ' a ma. 'Bhe ya 'ε 'yi, 'ke -kɔɔ' Dε -Waanbhaa' -za 'yɔɔ- -gwa -kɔɔ' 'kɔɔ, -kɔɔ' 'laa sɔ 'ke -kɔɔ' 'yee- -lɛdɔ' -a ma 'ke 'bhe kan -kɔɔ' 'ya dε mu 'ε ta εε? 'Kooko- bole -yre ma 'la -danj' 'laa -a ma -kɔɔ' 'bhe 'srɔɔwo- εε?

¹⁰ -Kɔɔ' 'ya dε mu 'la 'mu -o 'trε ta -gε 'mu 'yaa- -za 'yɔɔ- go -kɔɔ' 'kɔɔ 'waati sa ba, -za 'la 'bhe 'lɛdɔɔle -o 'mu 'yre 'yi 'bhe kleza 'yi. 'Duɲ- -Waanbhaa' -za 'yɔɔ- go -kɔɔ' 'kɔɔ -kɔɔ' 'gbu 'nrayiza 'yi, 'kooko- -e -kɔɔ' kle 'wenj 'bhii- 'yee- 'gbu -o 'wenj gɔnε- 'la gbεεn-.

¹¹ Wlan 'ε ni, 'ke -woo mεε do 'krowo zii', 'bhe la -a ma, 'bhεε- -a zrukpaale laa kle, 'duɲ- -ya wleyisriwo. 'Duɲ- 'ke -o mεε 'la zan mu -trola 'bhe gbεεn- bhe, 'bhe zan mu yilabla 'srɔɔwo' boolazi 'bhεε- -o -lɛdɔɔ'.

-Kɔɔ' -kɔɔ' 'nii- wla 'kpaleya 'ε 'yi

¹² 'Bhela- -zayile, -ka fanɔando 'ka 'gbu ta, 'bhεε- 'ka -gblɔzi' 'la gale -o bhe, -ka dɔ 'egloɔle.

¹³ -Ka 'taawo zibhe -lɛdɔɔle mu zi, 'kooko- fanɔan- kplankplan laa -o mεε 'la zan mu ta, 'mu sɔ fanɔan- 'srɔɔwole; 'bhεε- -o 'taawogbeyā 'ε 'lɛdɔɔ-.

14 -Ka dɔ klɛn 'ke 'ka 'pegee mɔkɔɛn' bo 'eke-
'yi 'edɔɔle; 'bhɛɛ- -ka dɔ klɛn 'ke 'ka 'taawogbɛya
'ɛ klɛ 'wɛŋ. -Amasɔyi mɛɛ 'kɛdo- 'kpɔ 'laa sɔ
Mɛɛzan yele- 'ke -yaa klɛlɛ 'wɛŋ.

15 -Ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele, 'kooko- mɛɛ 'kɛdo-
'kpɔ 'laa bloo -Waanbhaa' a -lileya 'ɛ 'yi. -Ka 'ka
'gbu 'kun 'elrele 'ezin-, 'kooko- mɛɛ 'kɛdo- 'kpɔ
'laa to 'ke -za 'lale- 'dimi 'e 'sɛnɛ gbaan -a zru 'yi,
'bhɛɛ- -ya -yidɛ'; 'bhɛɛ- 'bhɛ blaɛn klɛ 'ke 'yee- -za
'lale- 'dimi klɛ mɛɛ mu 'pɔ pɛ 'le 'eke- ma, 'bhɛɛ-
-e mɛɛ -bebe zru 'ɛ 'siɛ-.

16 -Ka 'ka 'gbu 'kun 'elrele 'ezin-, 'kooko- 'ke
mɛɛ 'kɛdo- 'kpɔ 'laa klɛ -yanbhɔɔyade mi 'le 'ka
ba, 'bhɛɛ- 'ke yaa -Waanbhaa' a pɛ mu 'ɛ mavɛɛ
'bhii- Ezau gbɛɛn-. 'Yee- Ezau 'a 'niigwa- -yaa'
-naagwɛnya 'ɛ 'yi pɛ -koo do 'kpɔ -la bhle -zayi'.

17 'Bhɛɛ- 'ka 'gbu 'a 'yaango- dɔɔ boolazi, -e -yaa
-a zi' 'bhii- -a dɛ 'a 'dumawo, 'bhɛɛ- 'bhɛ 'laa dɔlɛ
'bhɛ □la. -Zadɔwɛɛ □bwa -a ma, 'bhɛɛ- -e wisia□
-a dɛ -lɛ ma 'egloole, 'duŋ- klɛgbɛya -bhɛɛke' 'laa
-yaa -li -a ma.

18 Yaa klɛlɛ 'bhii- 'ka 'ka 'mabɛɛnna vlɛ goɔn do
-la -din 'ke -o sɔ -o gbɛyanle 'bhɛ ma 'bhii- Izraɛli
mu 'ɛ gbɛɛn-. 'Bhɛ vlɛ goɔn 'ɛ 'bhɛ -le -yaa Sinai
vlɛ goɔn 'ɛ 'le: 'Tɛ 'yranle- do -yaa -a wiin-, 'bhɛɛ-
-gblo -gbɛnɛ do -yaa -a ta, 'bhɛ 'pegee la -lɛɛ -ploɔ
-gbɛnɛ do -yaa 'kan zii' -a ta.

19 'Bhɛɛ- yaa klɛlɛ 'bhii- 'ka -klɛlon' 'pɛnwli-
do 'pegee mɛɛ -weli' -glɔɔ do -la □maa 'bhii-
Izraɛli mɛɛ mu 'ɛ gbɛɛn-. -Amasɔyi -o 'bhɛ mu
malawoa, 'ke -wa pele- dɔɔ waa -jan -bhɛɛke' do
'kpɔ 'wolɛ- -o ni 'ezin- -titi.

20 -Amasɔyi -o -jan 'la □woa -o ni, 'bhɛɛ- waa

-yaa zi 'bhii- -o -jan 'lɛɛ- 'bhɛ 'ma 'ezin- 'bhɛ -le -yaa dɔɔ: «'Tɾɛpɛ- 'oo 'tɾɛpɛ-, 'ke 'bhɛ □yaan vlɛ gɔɔn 'ɛ ma, 'ali- 'kee- -kla 'ke -wa 'kpee wi 'le oo, 'kee- □kla bhaaplɛŋ 'le oo, -o kpoti 'pa 'bhɛ ma, 'bhɛɛ- -wa dɛ.»

²¹ -O -yɾɛkpaa 'bhɛ -za mu 'la 'kɾɛn ma, -o -gblaan gbɛ -yɔɔ' 'ɛ 'kɔɔ, 'ke Moizi 'a 'pɛle dɔɔ: «-Gblaana 'ɛ 'kɔɔ, -di □kaana 'ŋ 'yi, 'bhɛɛ- 'ŋ 'yoo-bɛɛn 'zi -kɾakpa!»

²² 'Ka 'laa 'ka 'mabɛɛnɛ Sinai vlɛ gɔɔn 'ɛ -din, 'duŋ- 'ka mu 'ka 'mabɛɛnna Sion vlɛ gɔɔn 'ɛ 'bhɛ 'pegee -Waanbhaa' 'la -ya -yɾɛ ma -yaa' -wa -gbɛnɛ 'ɛ 'bhɛɛ- -din. 'Ka 'ka 'mabɛɛnna -yaa' -wa 'la -o 'bhɛ sii laanima Zeruzalɛmu 'bhɛɛ- -din; -mlɛkɛ' 'saa mu 'ɛ 'klalɛ -o 'eke- ba 'bhɛɛ- □nɔɔ zɾukpaa' ba.

²³ 'Ka 'ka 'mabɛɛnna -Waanbhaa' a -nɛ □lwa mu 'la 'klalɛ- -o 'eke- ba, 'bhɛɛ- 'ke -woo 'tɔ mu 'ɛ □dia laflɛ' 'yi, 'mu -la -din. 'Ka 'ka 'mabɛɛnna -Waanbhaa' -la -din. 'Yɛle- 'ke bhaaplɛŋ mu 'kɾɛn 'pegee mɛɛ 'la zan mu -lɛdɔɔle -lɛsɔle -yaa 'yɛɛ- 'gbu 'yɾɛ 'yi, 'ke 'mu -gaa gban, 'bhɛɛ- 'ke 'mu lii mu 'ɛ -woo laflɛ' 'yi; 'yɛle- 'ke 'mu 'kɾɛn 'kitikan mi 'le.

²⁴ 'Ka 'ka 'mabɛɛnna 'ezin- Zɛsu -la -din; 'yɛle- bhoolaya dɾɛɛ 'ɛ ta -Waanbhaa' 'pegee bhaaplɛŋ mu plɛŋ- mi 'le. 'Bhɛɛ- 'ka 'ka 'mabɛɛnna -a yien 'la 'klalaa- 'bhɛɛ- -din. 'Bhɛ yien 'ɛ □klaa win 'ɛ mabhaabhɔ Abɛli a pɛ 'ɛ ta.

²⁵ -Ka 'ka 'yɾɛkpaa 'ka 'gbu ba 'elɾɛle, -Waanbhaa' 'la -yoo janwo zii' 'ka ni 'kee- 'ka lia, 'ka 'laa 'ka -bangolɛ 'ka 'trɔŋkpale -la -a ni. 'Elwale ta -sɔ, -Waanbhaa' -yaa Izraɛli mu 'ɛ 'lia

zii' 'tre ta -ge 'bhεε- waa dɔle -a -la 'ke -woo
 'trɔnkpa a ni, 'bhεε- waa 'solε- gole- -Waanbhaa'
 a 'krowole 'ε 'yi. 'Bhε ya 'ε 'yi, -Waanbhaa' 'la
 -weli' 'ε □daa laanima 'bhεε- -e -janwoa -kɔɔ' ni,
 'ke -kɔɔ' -kɔɔ' -banɔwa -a -yi, -kɔɔ' nu gole -yaa'
 'krowole 'ε 'yi 'nale- -a ma εε?

²⁶ -Waanbhaa' 'la 'weli- 'tre 'ε -bεenna -sɔ, 'bhε
 -o 'bhε 'liiwli- na 'zi -kɔɔ' ni -zɔn dɔɔ: «'N nu
 'tre 'ε bεen gbε drεεwolε; 'naa nu 'yee- do -kplɛn
 bεenle 'taaleɣyi, 'duŋ- 'η nu lafle' 'ε 'bhε bεenle
 'ezin-.»

²⁷ 'Bhε -jangɔ' do 'la bhe dɔɔ: «'Ezin- gaan do»,
 -ya zɔn 'bhε ma 'bhii- -e 'tre ta pε mu 'la □kla
 'mu 'kpen nu bεenle, 'bhεε- 'mu go 'mu dɔyre 'ε
 □nɔɔ, 'bhεε- 'mu 'kpen 'triŋgo-; 'kooko- 'ke pε mu
 'la waa bεen, 'mu do -kplɛn -le bo ye.

²⁸ 'Bhεε- 'duŋ-, -kɔɔ' 'pegee 'yee- nu bolε
 -bhleŋgbeya -wa 'la ta, 'bhε 'laa nu gole 'bhε
 dɔyre 'ε □nɔɔ -titi. 'Bhela- -yile, -kɔɔ' -Waanbhaa'
 kleza -lrele' 'ε 'yidɔ-, 'bhεε- -kɔɔ' 'a gba gba gbeya
 'la 'bhε sɔ -a ni 'bhεε- 'yi; 'ke -kɔɔ' 'a 'ledɔ- -a ma,
 -a -leεgbiaan 'le -kɔɔ' 'yi ye.

²⁹ -Amasɔyi -kɔɔa' -Waanbhaa' 'ε -yoo 'bhii- 'tε
 'la 'kee- mεε kpacie 'pilipili, 'bhεε- 'ke a blaana laa
 bo -titi.

13

-Liawli' mu

¹ 'N nεεnε- mu, 'ka -za 'la sɔ 'eke- ni bhe, -ka 'ka
 'yregbaan- 'bhε ba 'kaa- Zesu 'yi nεεneya 'ε 'yi.

² 'Ka 'kpeele 'laa 'nilε- mεε mu 'cie 'sile ma,
 'bhεε- 'ka -o 'kun 'elrele. -Amasɔyi mεε 'ke mu
 'yaa- 'bhεε- 'yansi za 'ε kle, 'bhεε- -o -mleke' mu

'ke 'cie □sia -o ba; 'duŋ- waa yaangolε 'bhii- 'mu 'yaa- 'ke -mlεke' mu 'le.

³ -Kaso 'yi mu -za 'laa golε 'ka 'kpee, 'bhεε- -kaa klε 'bhii- 'ke 'ka 'pegee mu 'gbu -o 'eke- 'yi -kaso 'ε 'yi. -O -yrenkpa' zii' mεε 'la zan mu ta, 'mu -za 'laa golε 'ka 'kpee, 'bhεε- -kaa klε 'bhii- 'ka 'pegee 'wole- -yrenbhle' zii' 'fle do 'yi.

⁴ Mɔkpen' gwlenna yaaza 'ε 'ledɔ- -a ma, 'bhεε- 'gwlaan- 'pegee -a na, waa -waa' gwlenayaa 'ε 'trinɔle 'ke -yanbhɔɔya dele 'le. -Amasɔyi -Waanbhaa' nu mεε 'joo 'yɔɔ- mu 'ε 'pegee -yanbhɔɔya de mu 'kitikanle.

⁵ 'Kaa- -goli' 'flen 'laa klεle; 'duŋ- 'ka zru bo pe yeke- 'la -yoo 'ka 'kɔɔ 'bhεε- ni. -Amasɔyi -Waanbhaa' 'gbu 'a □pia dɔɔ: «'Naa nu 'η 'plenɔle -titi 'e ma, 'bhεε- 'naa nu 'e do -kplen 'tolε- -a nɔɔ- -titi.»

⁶ 'Bhela- -zayile, 'o sɔ a pele- 'o 'sowεε- 'kpen ma dɔɔ:

«Mεεzan -le 'η 'bhɔŋba- mi 'le, 'naa nu -gblaanle' pe 'kedo- 'kpɔ 'lεε.

Bhaapleŋ sɔ -mε pe -za -la klεle- 'mi ni εε?»

⁷ 'Ka 'ledɔɔ- mu 'la -o -Waanbhaa' a -jan 'ε □lwa □woa 'ka ni, 'mu -za 'laa golε 'ka 'kpee. -O 'taawoa□ gɔnε- 'la gbεen- 'ke 'bhe ge 'tenle- -o gale ma, -ka 'bhe 'klosikun; 'bhεε- -woo -kpaa -Waanbhaa' -yi gɔnε- 'la gbεen-, -ka 'ka 'kpa -o ma 'bhe klegbeya 'ε gbεen-.

⁸ Zesu Krisi -o -a dɔgbeya 'ε 'yi 'tanjii: -e -yaa gɔnε- 'la gbεen- 'elwale, -yoo 'bhεε- gbεen- -zɔn; 'bhεε- -e nu bole 'bhεε- gbεen- 'tanjii.

⁹ 'N nεenε- mu, 'ka 'laa 'tolε- 'ke -o 'ka 'yini- 'ke daangbeya -gloɔn 'bhεεke mu 'le. 'Ke -Waanbhaa'

-yaa' -lileya 'ε 'yi fanġan- -wlaa -koo' zru 'ε 'yi, 'bhε -o 'ke -za 'lrele- 'le. Pεbhle mu ta 'toŋ mu 'ε 'mu laa so fanġan- 'wlale bhaaplεŋ zru 'yi, 'bhεε- 'mu 'laa -za 'kedo- 'kpo 'yanwolε -titi 'mu 'klosikun mu 'ε ma.

10 Zuufu mu a 'sraka 'lena mu 'la -o 'sraka mu 'ε go *'srakagoyre 'ε □noo soġkaa' 'ε □la, -a 'sen 'laa -o 'mu ni 'ke -o 'koo- mu 'gbu a pε 'sraka gope mu 'ε 'ke bhle.

11 *'Sraka 'lena mi -kunġii gbilaan 'ε, 'bhε wla 'ke wi yien 'ε 'le 'fεkpee 'weŋ 'penpen 'ε □la; 'bhεε-ε 'bhε go 'ke 'sraka 'le -za 'yoo- mu 'ε go zayi'. 'Duŋ- -o wi mu 'la yien 'ε □kla 'ke 'sraka 'le -o 'mu kpacie 'pεēlii- -wa 'ε -goma'.

12 'Bhε klεgbeya do 'ε 'yi, Zesu -yrenbhla 'bhεε- -wa □dia -wa 'ε -goma'; 'kooko- -ε bhaaplεŋ mu kle 'weŋ -a yien 'ε 'le.

13 'Bhela- -yile 'ezin-, -koo' go -wa 'ε 'kpee, 'bhεε- -koo' ge -a -lepayerε noo- -wa 'ε -goma'; 'kooko- -o -yrala' -gloon 'la -dwa -a ma, -koo' 'bhε -yrala -gloon do 'kpo 'ε 'yikun- 'ezin-.

14 -Amasroyi -koo' bo -wa 'laa -o -ge 'drunyan 'lεε- 'yi, 'ke 'bhε so -mole' 'waati 'ε 'kpen ba. -Wa 'la nu dale -Waanbhaa' ba 'o 'yre -o 'bhεε- ta.

15 'Yee- Zesu 'sroyi, -koo' -Waanbhaa' 'toḃho 'waati 'ε 'kpen ba 'ke -koo' 'bhε kle 'bhii- -kooa' 'sraka 'le 'yee- 'gbu -Waanbhaa' ni: 'bhε 'yi -le doo -koo' 'yee- -Waanbhaa' 'to 'ε magbaande -koo' 'lii.

16 -Koo' 'yi 'laa 'nilε- -za 'wlan klele 'pegee bhole 'eke- ba ma; 'bhε -za -gloon mu 'ε 'mu -o 'bhii- 'sraka mu 'la -za so -Waanbhaa' ni.

17 -Ka 'ka 'lεε mu 'ε 'weli- -lεdo' a ma, 'bhεε- ka 'ka ŋglo 'kpala -o -la. -Amasroyi -o -yren -o

'ka 'si 'ε gooba; 'bhεε- -o nu -o kleza mu 'ε 'yipele -Waanbhaa' ni. -Kaa kle 'kooko- -o so -waa' ye 'ε 'wole zrukpa' ta, 'bhεε- waa wole 'ke -o -la ma janwolele. 'Ke -wa wo 'zi -o -la ma janwolele, 'ka mu 'gbu 'laa nu -trɔn 'kedo- 'kpɔ 'srɔɔwole 'bhε ma.

¹⁸ -Ka bo -Waanbhaa' -sromabɔle ma 'o ni 'kaa- 'seri mu 'ε 'yi. 'O 'kpale- -o 'o 'gbu 'yi, 'bhεε- 'waa la 'o 'gbu ta -za 'yɔɔ- 'kedo- 'kpɔ 'yi. -Amasrɔyi 'woo- -a zi 'bhii- 'o 'taawo 'elrele gbε 'ε 'kpen ma 'waati 'ε 'kpen ba.

¹⁹ 'Mi -o 'ka makwle' zii' dɔɔ -ka -sromabɔ -Waanbhaa' ni 'mi ba zayi', 'kooko- 'η so niinale blaale- 'ka ta ye.

'PUBɔ-

²⁰ -Waanbhaa' 'la -yoo 'ke yilabla 'na mi 'le, 'yele- -kɔɔa' Mεεzan Zesu 'la 'bhε -o 'ke -Bhlaa gooba mi -gbεnε 'ε 'le 'bhε -bwela gale ba; 'bhεε- -e -bhoolaya 'la -dan' 'laa -o 'bhε ma 'bhε -dwa yiεn 'le 'yee- 'pegee -kɔɔ' mu plɛn-.

²¹ Bhaa 'yee- -Waanbhaa' 'ε 'bhɔ 'ka ba, 'bhεε- 'ka so -za 'wlan 'ε 'kpen -gloɔn klele-, 'bhεε- 'kaa zru maza 'ε 'kpen kle. 'Bhεε- bhaa -za 'la 'bhε so -a ni, -e bhɔ -kɔɔ' ba 'ke -kɔɔ' so 'bhε klele- Zesu Krisi 'srɔyi. Bhaa 'tɔbhɔleya bo 'yee- Zesu ni 'waati 'ε 'kpen ba! -Amiina!

²² 'N nεεnε- mu, 'mi 'ka 'liala- -jan mu 'la 'le 'lεtre 'lεε- 'yi -gε bhe, -ka -o 'kun 'ka zru -dɔɔ 'le. Drɔɔn' 'naa klele -janwole -bebe 'le 'ka ni.

²³ 'N 'yoo- -a zi 'bhii- 'kaa 'yaango- 'bhii- -o -ploola -kɔɔ' nεεnε- Timote ma -kaso 'ε 'yi. 'Kee- □bhwa 'η ba -gε 'sani- 'η gele plɛn- 'ka ba ye, 'mi 'pegee 'yee- nu gele 'pwεle- 'ka ta ye.

²⁴ -Ka 'ka 'ledoo- mu 'ε 'kpen 'pubo-, 'bhe 'pegee
-Waanbhaa' a mεε 'wen mu 'ε 'kpen. -Koo' nεεnε-
mu 'la 'kpen -o Itali 'kleen 'ε 'yi -ge, 'mu 'kpen 'ka
'pubwa-.

²⁵ Bhaa -Waanbhaa' a -lileya 'ε bo 'ka 'kpen ta!
Amina.

Mwan
The New Testament in the Mwan language of Côte
d'Ivoire

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mwan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source
files dated 14 May 2025

1220066e-ed9e-5c66-9c3b-435a6575b8da